

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานการจัดมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนของครู ในโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เนื้อหา จากเอกสารทางวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการจัดมาตรการให้ความปลอดภัย โดยผู้วิจัยได้เรียบเรียงเนื้อหา ดังนี้ ความหมายของมาตรการให้ความปลอดภัย จัดระบบการรักษา ความปลอดภัยของนักเรียน มาตรการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน การกำกับ ติดตาม ประเมินผล และรายงาน เสนอตามลำดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ความหมายของมาตรการให้ความปลอดภัย

มาตรการให้ความปลอดภัย เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในสถานศึกษาต่าง ๆ ต้องมีความตระหนักในความสำคัญ และเล็งเห็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ทุกๆ ฝ่ายต้องร่วมกันแสวงหาแนวทางที่เป็นรูปธรรมในการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถอยู่ในระบบการศึกษาได้ตลอดหลักสูตรและมีทักษะชีวิตเพียงพอที่จะดูแลตนเองให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่สร้างสรรค์ อุบัติเหตุ และอุบัติภัย ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักเรียน ที่สำคัญ คือ การรักษาความปลอดภัย ในสถานศึกษา ดังนั้นมีผู้ให้ความหมายความปลอดภัย ดังนี้

วิทูรย์ สิมะโชคดี (2538 : 23) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความปลอดภัย เป็นเรื่องของการเรียนรู้จากอดีต เป็นเรื่องที่จะต้องต่อยุ่และให้ความสำคัญเท่า ๆ กับที่เราต้องการผลิต และคุณภาพของสินค้าและบริการ การให้ประสบการณ์เป็นครู เป็นหัวใจสำคัญของการป้องกัน อุบัติเหตุและลดความสูญเสีย หากเรายังเป็นคนลืมนะไรง่าย ๆ เราก็จะต้องพบกับความเจ็บปวดอีก ในไม่ช้า (2540 : 23) กล่าวไว้ว่า ปราชญ์จากภัยหรืออันตราย (2543 : 2) กล่าวไว้ว่าการปราชญ์ ภัยอันตรายที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นอีก

ประศักดิ์ หอมสนิท (2546 : 26) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความปลอดภัย หมายถึง ความปลอดภัยที่ครอบคลุมไปถึงสิ่งต่าง ๆ ที่เคยใช้กันมานานแล้ว เช่น การป้องกันอุบัติเหตุ ความปลอดภัยของสนามเด็กเล่นและอุปกรณ์ทางพลศึกษา การป้องกันการบาดเจ็บในโรงฝึกงาน และรวมไปถึงประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกัน

เอมอัชมา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์ (2548 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ ไม่เพียงแต่หมายถึงการไม่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นเท่านั้น แต่ความปลอดภัยยังมีความหมาย รวมทั้งการดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจไม่เสี่ยงภัย มีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีการเตรียมป้องกันไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง เหมาะสมและสม่ำเสมออีกด้วย

Stracser (1973 : 66 อ้างถึงในเอมอัชมา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์, 2548 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความปลอดภัย หมายถึงเงื่อนไขหรือสภาวะที่เป็นผลมาจากการปรับพฤติกรรมของมนุษย์ หรือการออกแบบสภาพแวดล้อมทางกาย เพื่อลดอันตรายที่จะเกิดขึ้น ซึ่งจะช่วยลดอุบัติเหตุลงได้

เดชน์ จรูญเรืองฤทธิ์ (2549 : 73) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความปลอดภัย คือ การป้องกันภัย หรือป้องกันความเสียหาย

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า ความปลอดภัย เป็นหัวใจสำคัญของการป้องกันอุบัติเหตุ และลดความสูญเสีย ที่ผลมาจากการปรับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยการปราศจากภัยหรืออันตราย เพื่อการดำรงชีวิตอยู่อย่างสุขกาย สุขใจ ไม่เสี่ยงภัยมีความมั่นใจในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ และมีการเตรียมป้องกันไว้ล่วงหน้าอย่างถูกต้อง

การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน

การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษานั้น ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ (2552 : 16) ได้บัญญัติไว้ในข้อ 36 แผนการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานศึกษา มีดังนี้

1. ระดับความสำคัญของหน้าที่ และภารกิจของแต่ละหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีความแตกต่างกัน
2. สถานการณ์และสภาพแวดล้อมโดยรอบพื้นที่
3. ข่าวสาร สิ่งบอกเหตุ และการเตือนภัยตลอดจนการสนับสนุนช่วยเหลือที่อาจขอรับจากหน่วยงานของรัฐ
4. จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงาน และเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ซึ่งอยู่กับขนาดของอาคาร สถานที่ และพื้นที่ที่ต้องดูแล
5. งบประมาณ ที่จะใช้ในการวางมาตรการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่
6. การออกแบบก่อสร้างที่สงวน อาคารและสถานที่ หรือเครื่องกีดขวางของทางราชการที่มีความสำคัญ

7. การติดต่อสื่อสารภายในหน่วยงานของรัฐ และกับหน่วยงานของรัฐอื่น ๆ

8. การรายงานผลการสำรวจ หรือการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยต่อ

ผู้บังคับบัญชา

เอนอชมา รัตน์ริมจง วัฒนบุรานนท์ (2548 : 146) ได้กล่าวไว้ว่า การวางแผน
ดำเนินการรักษาความปลอดภัยในโรงเรียนนั้น ควรจะมี ดังนี้

1. จัดตั้งคณะกรรมการบริหารงาน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย
ผู้บริหาร ครูและอาจารย์ที่เป็นผู้แทนหมวดวิชา ผู้แทนสถานักเรียน หรือผู้แทนจากหน่วยงานต่าง ๆ
ทั้งภาครัฐและเอกชน

2. คณะกรรมการบริการต้องกำหนดจุดประสงค์ นโยบายและแผนการดำเนินงาน
ทั้งในด้านการจัดสิ่งแวดล้อม การจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนและการจัดการเรียนการสอน
สวัสดิศึกษา รวมทั้งกำหนดระเบียบข้อบังคับ หรือกฎแห่งความปลอดภัย

3. จัดทำแผนปฏิบัติงาน โดยคำนึงถึงผู้ที่มีร่างกาย และจิตใจปกติ และผู้ที่มีความ
บกพร่องทางร่างกาย และจิตใจ

4. จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อใช้ในโครงการสวัสดิภาพในโรงเรียน

5. จัดทำแผนปฏิบัติงาน แก้ไขปัญหาอุบัติเหตุในโรงเรียน ควรกำหนดแผนงาน
ตามลักษณะอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น กำหนดกิจกรรม เพื่อแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุ ผู้รับผิดชอบแผนงาน
ระยะเวลา สถานที่ และการติดตามและประเมินผล

เดชน์ จรูญเรืองฤทธิ์ (2549 : 361) ได้กล่าวไว้ว่า ในการรักษาความปลอดภัย
สถานที่แห่งใดแห่งหนึ่ง ถ้าจะมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลนั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบ 4
ประการ คือ ต้องมีเครื่องช่วยในการรักษาความปลอดภัย ต้องมีระเบียบคำสั่งหรือแผนในการรักษา
ความปลอดภัย ต้องมีการอบรมบุคคลในหน่วยงานให้รู้ เข้าใจ และปฏิบัติตามระเบียบได้ ต้องมีคน
หรือเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย เพื่อบังคับควบคุมความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ให้เป็นไปตาม
ระเบียบควบคุม และใช้เครื่องมือช่วยการรักษาความปลอดภัยในการตรวจ พิสูจน์และจัดขวาง
บุคคลที่จะเข้ามาทำความเสียหาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 15-17) ได้วางแผนการ
รักษาความปลอดภัยให้แก่ักเรียน โดยจะเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง
ชุมชน และเครือข่าย เพื่อร่วมกันวางแผนป้องกัน ควบคุม กำกับ ติดตาม และรายงาน ซึ่งจะมียุทธศาสตร์ประกอบด้วยกัน 2 ประการ ดังนี้

1. สาระสำคัญของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษานั้น จำเป็นต้องมีมาตรการและกิจกรรม เพื่อให้รับประโยชน์สูงสุดตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 พร้อมทั้งนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนั้นสาระสำคัญของแผนงานควรมีความชัดเจนและความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ ควรมีอย่างน้อย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา ชุมชน ความเข้มแข็งของเครือข่าย เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ อุบัติภัย และภัยจากสภาพแวดล้อมทางสังคม

2) กำหนดมาตรการหลัก เพื่อป้องกันและแก้ไข

3) กำหนดมาตรการเสริมให้เหมาะสมกับความเชื่อ วัฒนธรรม และประเพณีของท้องถิ่น และสภาพความเสี่ยงของท้องถิ่น

4) กำหนดกิจกรรมสนับสนุนมาตรการหลักและมาตรการเสริม

5) กำหนดเวลาและผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และสามารถปฏิบัติได้

2. รูปแบบของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถเลือกรูปแบบ ของแผนการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาให้เหมาะสม กับสภาพของสถานศึกษา สภาพภูมิศาสตร์ และความต้องการของท้องถิ่น

ดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การจัดระบบการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อที่จะให้นักเรียนมีความปลอดภัยนั้น โรงเรียนต้องเน้นการมีส่วนร่วมระหว่างนักเรียน ครู ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ชุมชน และเครือข่าย เพื่อแต่งตั้งคณะกรรมการ ที่จะช่วยกันการวางแผน ปฏิบัติตามระเบียบคำสั่ง หรือแผนในการรักษาความปลอดภัย โดยต้องมีการอบรมบุคคลในหน่วยงานให้รู้ เข้าใจ และปฏิบัติตามระเบียบได้

กำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน

การกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน เป็นการวางขั้นตอนของวิธีการรักษาความปลอดภัยของนักเรียนในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีความตระหนัก และเป็นแนวทางในการดูแลช่วยเหลือตนเองให้ปลอดภัยท่ามกลางสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่สร้างสรรค์ อุบัติเหตุ และอุบัติเหตุ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่นักเรียน ซึ่งมีมาตรการป้องกันและแก้ไขในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

ด้านที่ 1 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ

มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ เป็นวิธีการป้องกันไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ซึ่งได้มีผู้ให้ความหมาย คำว่า อุบัติเหตุไว้ดังนี้

พัชรา กาญจนารัตน์ (2522 : 6) ได้ให้ความหมายของอุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้ตั้งใจ และเหตุการณ์นั้นต้องทำให้บุคคลถึงแก่ความตาย บาดเจ็บ หรือทรัพย์สินเสียหาย

ณรงค์ ณ เชียงใหม่ (2532 : 1) ได้ให้ความหมายของอุบัติเหตุ หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้ตั้งใจมาก่อน

วิฑูรย์ สิมะโชคติ และ วิรพงษ์ เณิมจิระรัตน์ (2543 : 20) ได้ให้ความหมายของอุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น โดยไม่ได้วางแผนไว้ล่วงหน้า ซึ่งก่อให้เกิดความบาดเจ็บ พิการ หรือตายและทำให้ทรัพย์สินได้รับความเสียหาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 19) ได้ให้ความหมายของอุบัติเหตุ หมายถึง อันตรายที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน ซึ่งไม่ได้คาดคิดมาก่อน อันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์ ส่งผลให้เกิดความเสียหาย ทั้งทางร่างกายของทรัพย์สิน อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้กับทุกคนทุกเวลา และทุกสถานที่ หากไม่มีการศึกษาและการป้องกันที่ดีพอย่อมมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่าอุบัติเหตุ หมายถึง เหตุการณ์หรืออันตรายที่เกิดขึ้นโดยฉับพลันซึ่งไม่ได้คาดคิดหรือตั้งใจมาก่อน อันเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ ซึ่งมีผลให้บุคคลได้เกิดความเสียหายและได้รับบาดเจ็บ อันตราย ตาย หรือสูญเสียทรัพย์สินเกิดขึ้นได้กับทุกคน ทุกเวลา และทุกสถานที่ หากไม่มีการศึกษาและการป้องกันที่ดีพอย่อมมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย

สำหรับอุบัติเหตุในสถานศึกษา มักมีสาเหตุมาจากความประมาท ขาดการดูแลเอาใจใส่ในเรื่อง อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และสภาวะแวดล้อมของสถานศึกษา ซึ่งมาจากสาเหตุต่าง ๆ ทั้ง 7 ด้าน ดังนี้

1. อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบ

1.1 มาตรการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจาก โครงสร้างของอาคารเรียน อาคารประกอบ เช่น คาน ฝ้าเพดาน พื้น หลังคา เสา รวบบันได ประตู หน้าต่าง กันสาด รางน้ำ

และท่อน้ำฝน ซึ่งได้มีผู้กล่าววางมาตรการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากโครงสร้างของอาคารเรียน อาคารประกอบ ดังนี้

เอ็มอัชมา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์ (2548 : 108) ได้กล่าวไว้ว่า อาคารเรียนที่ปลอดภัยย่อมขึ้นอยู่กับ การออกแบบ และก่อสร้างอย่างเหมาะสมและถูกต้อง ซึ่งควรพิจารณาว่า ตามอุดมคติของพื้น อาคารเรียน ฝาผนัง หรือฝาเพดานห้อง ควรใช้วัสดุทนไฟ ป้องกันไฟ ป้องกันการสั่นสะเทือนและแผ่นดินไหวได้ อาคารเรียนควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1 เมตร เป็นไม้ไม่ควรขัดเงาและสูงไม่เกิน 2 ชั้น หากสูงกว่า 2 ชั้นต้องมีบันไดขึ้นลง 2 ทางและมีบันไดหนีไฟ ระเบียงหน้าห้องควรมีขนาดกว้างเหมาะสม พอที่นักเรียนเดินสวนกันได้สะดวก ห้องเรียนควรมีประตูใหญ่ 2 ประตูและมีหน้าต่าง มีแสงสว่างเพียงพอ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 20) ได้กล่าวไว้ว่า อาคารเรียน หรืออาคารประกอบของสถานศึกษาเป็นสิ่งก่อสร้างถาวร ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ อาคารเหล่านี้ย่อมเกิดการชำรุดทรุดโทรม จึงต้องได้รับการบำรุงรักษาดูแลอย่างสม่ำเสมอให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ สามารถรับน้ำหนักของนักเรียน และอุปกรณ์ในอาคารจะต้องมีความปลอดภัย ซึ่งรวมถึงสภาพโครงสร้างอาคารที่ถูกต้อง ดังนั้นควรมีการตรวจสอบโครงสร้าง และส่วนประกอบอาคาร ตลอดจนอุปกรณ์ที่ติดตั้งในส่วนต่าง ๆ ของอาคารอย่างสม่ำเสมอ สร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและให้ความรู้ในการรักษาความปลอดภัยแก่นักเรียน จัดทำป้ายข้อควรระวังในจุดอันตราย มีการซ่อมแซมที่ชำรุด หากไม่สามารถซ่อมแซมได้ให้งดใช้อาคาร และรายงานผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไข หรือให้ขออนุญาตรื้อถอนอาคารเรียนหรืออาคารประกอบที่ชำรุด เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ให้ดำเนินการตามแผนการเคลื่อนย้าย

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากโครงสร้างของอาคารเรียน อาคารประกอบของสถานศึกษา ควรเป็นสิ่งก่อสร้างถาวร ควรใช้วัสดุทนไฟ ป้องกันการสั่นสะเทือนและแผ่นดินไหวได้ ต้องบำรุงรักษาดูแลอย่างสม่ำเสมอ หากไม่สามารถซ่อมแซมได้ ให้งดใช้อาคารและรายงานผู้เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการแก้ไข หรือให้ขออนุญาตรื้อถอนอาคารเรียน หรืออาคารประกอบที่ชำรุด เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน ให้ดำเนินการตามแผนการเคลื่อนย้าย

1.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ที่เกิดจากการใช้ครุภัณฑ์ เนื่องจากครุภัณฑ์เป็นสิ่งของต่าง ๆ ที่ใช้ในห้องเรียน เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ม้านั่ง กระดานดำ ซอล์ก ตู้ ซึ่งนักเรียนจะต้องใช้ตลอดเวลาที่อยู่ในห้องเรียน และสิ่งเหล่านี้ก็อาจให้เกิดอุบัติเหตุได้ และมีผู้กล่าวมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้ครุภัณฑ์ ดังนี้

เอ็มอัชมา รัตน์ริมจิง วัฒนบุรานนท์ (2548 : 109) ได้กล่าวไว้ว่าห้องเรียนควรจัดให้ปลอดภัย โดยควรเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มีขนาดกว้างใหญ่พอกับความต้องการของเด็กไม่ควรมีเสาอยู่ตรงกลางห้อง เพราะจะบังนักเรียนไม่ให้เห็นกระดาน กระดานชอล์กควรใช้สีเขียวที่ไม่สะท้อนแสง อุปกรณ์และเครื่องมือต่าง ๆ ภายในห้องเรียนควรจัดเก็บและวางให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ส่วนโต๊ะเรียนและม้านั่งควรใช้ขนาดที่เหมาะสม และถูกสุขลักษณะ มีความมั่นคงแข็งแรงสะอาดเรียบร้อยเสมอ หากมีการชำรุด ควรจัดการซ่อมแซมโดยเร็ว และควรจัดให้เป็นแถวตอนบนขนาน และมีช่องว่างระหว่างแถวซึ่งกว้างพอที่จะเดินไปมาได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 20-21) ได้กล่าวไว้ว่าเนื่องจากนักเรียนจะต้องใช้ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ตลอดเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยของนักเรียน โรงเรียนต้องสำรวจตรวจสอบครุภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ โดยจัดวางในสถานที่ที่เหมาะสมและปลอดภัย ผู้รับผิดชอบต้องดูแลอย่างใกล้ชิด ในขณะที่มีการปฏิบัติงาน ควรจัดทำข้อแนะนำและข้อควรระวัง ในการใช้ หรือให้มีการจัดอบรมและจัดทำคู่มือในการใช้ครุภัณฑ์อย่างถูกวิธี และเหมาะสมกับงาน หากชำรุดก็ต้องซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างปลอดภัย ถ้าเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาลและนำส่งสถานพยาบาล

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากการใช้ครุภัณฑ์ นักเรียนจะต้องใช้ครุภัณฑ์ต่าง ๆ ตลอดเวลาที่อยู่ในสถานศึกษา ดังนั้นควรจัดวางครุภัณฑ์ในสถานที่ที่เหมาะสม และปลอดภัย ควรมีข้อแนะนำและข้อควรระวังในการใช้ หรือให้มีการจัดอบรมกับผู้ใช้ หากมีการชำรุดก็ควรนำไปปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ ถ้าเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาลและนำส่งสถานพยาบาลต่อไป

1.3 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ที่ใช้ภายในสถานศึกษา เช่น สายไฟ ปลั๊กไฟ พัดลม หม้อไฟฟ้า จำเป็นจะต้องสำรวจตรวจสอบอยู่เสมอ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยแก่นักเรียน ดังนั้นได้มีผู้กล่าวการจัดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากอุปกรณ์ไฟฟ้า ดังนี้

เอ็มอัชมา รัตน์ริมจิง วัฒนบุรานนท์ (2548 : 122) ได้กล่าวไว้ว่าโรงเรียนควรจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย โดยจัดวางสายไฟต่างๆ ให้เหมาะสม ใช้อุปกรณ์ที่ดี จัดให้มีระบบป้องกันไฟฟ้าช็อต หรือระบบความปลอดภัยเวลาที่กระแสไฟฟ้าลัดวงจร เครื่องป้องกันไฟฟ้าดูดไฟฟ้าช็อตจะทำงานทันที ส่วนการติดตั้งปลั๊กไฟควรติดตั้งให้สูง ควรใช้เต้าเสียบหรือปลั๊กไฟที่มีฝา โรงเรียนควรหมั่นตรวจตราสายไฟ หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการไฟฟ้า ควรจัดให้มีระเบียบ การใช้ไฟฟ้าอย่างปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า อุปกรณ์ไฟฟ้าต่าง ๆ ที่ใช้ภายในสถานศึกษานั้นต้องมีการสำรวจตรวจสอบอุปกรณ์ และเปลี่ยน อุปกรณ์ไฟฟ้าตามอายุการใช้งานตามมาตรฐานการไฟฟ้า โดยช่างไฟฟ้าที่ชำนาญการมาตรวจสอบ ระบบสายไฟในอาคารและรายงานผู้บริหารสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ควรติดตั้งระบบ ป้องกันกระแสไฟฟ้าลัดวงจร หรืออุปกรณ์ตัดกระแสไฟฟ้าอัตโนมัติทุกอาคาร และให้ความรู้ แก่นักเรียนและบุคลากรในการใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าอย่างถูกวิธี และให้สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณ ในด้านการตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า โดยถือเป็นเรื่องสำคัญจำเป็นต้องปฏิบัติ เมื่อ เกิด อุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า มาตรการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจาก อุปกรณ์ไฟฟ้า โรงเรียนควรจัดระบบไฟฟ้าที่ปลอดภัย อุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ ควรจัดให้เป็นระบบ และติดตั้งระบบป้องกันกระแสไฟฟ้าลัดวงจร ใช้อุปกรณ์ที่ดี และควรให้ความรู้แก่นักเรียนเมื่อเกิด อุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

1.4 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ เช่น ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ โรงฝึกงาน เป็นพื้นที่ที่นักเรียนต้องใช้ในการเรียนทั้งภาคทฤษฎี และฝึกปฏิบัติตามเนื้อหาวิชาที่เรียน ดังนั้นได้มีผู้กล่าวการจัดมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ที่เกิดจากห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ดังนี้

เอ็มอัชมา รัตน์ริมจ วัฒนบูรานนท์ (2548 : 113) ได้กล่าวไว้ว่าห้อง ปฏิบัติการหรือโรงฝึกงาน เพื่อความปลอดภัยนั้น ควรพิจารณาเครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ควรจัดเก็บไว้ในตู้อุปกรณ์ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย และแยกประเภทอุปกรณ์ต่าง ๆ น้ายาเคมี หรือ สารเคมีต่าง ๆ จะต้องมีชื่อติดไว้ที่ขวดหรือภาชนะที่บรรจุทุกใบ นักเรียนต้องได้รับคำแนะนำ จากครูก่อนใช้อุปกรณ์ หรือสารเคมีต่าง ๆ มีการวางระเบียบข้อบังคับในการใช้ห้องปฏิบัติการ อย่างรัดกุม เครื่องแต่งกายก็ให้รัดกุม และอาจห้ามใช้เครื่องประดับบางอย่าง เวลาเรียนควรจัด อุปกรณ์ให้เพียงพอกับจำนวนเด็กนักเรียน จัดให้มีเครื่องป้องกันอันตรายตามชนิดของ และหมั่น ตรวจสอบตราอุปกรณ์หรือเครื่องมือต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ หากชำรุดเสียหายต้องรีบแก้ไข ในห้องควรมีอ่างล้างมือ ก๊อกน้ำ และสบู่ไว้ใช้ มีแสงสว่างเพียงพอ มีการระบายถ่ายเท และพัดลม ไล่อากาศเสียออก สำหรับไฟหรือเครื่องไฟฟ้าควรมีการควบคุม ควรมีอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นติดไว้ในห้องปฏิบัติการหรือโรงฝึกงาน และควรสร้างด้วยวัสดุทนไฟ โดยเฉพาะกำแพงและฝ้าผนังห้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 21-22) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ซึ่งเป็นห้องที่ใช้เรียนทั้งภาคปฏิบัติและทฤษฎี ดังนั้น โรงเรียนต้อง ตรวจสอบสภาพของห้องให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้อย่างปลอดภัย กำหนดแนวปฏิบัติ หรือ

ระเบียบในการใช้ห้อง และให้ติดสัญลักษณ์เกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากอุปกรณ์ เครื่องมือ สารเคมี แสดงไว้อย่างชัดเจน มีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด จัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันอุบัติเหตุที่เหมาะสม กรณีอุปกรณ์เครื่องใช้เกิดการชำรุดเสียหาย ให้ดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาลนำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า มาตรการป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจาก ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ต้องอยู่ในความปลอดภัย ควรกำหนดแนวปฏิบัติ และวางระเบียบ ข้อบังคับในการใช้ห้องปฏิบัติการ เครื่องแต่งกายต้องรัดกุม เครื่องป้องกันอันตราย และเครื่องมือ หมั่นตรวจตราให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอถ้าอุปกรณ์เครื่องใช้เกิดการชำรุดเสียหายให้ดำเนินการ ปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน เมื่อเกิดอุบัติเหตุ ต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่ง สถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

1.5 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากห้องน้ำห้องส้วม

รติชน พิศสภ์ (2547 : 59) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องน้ำเป็นห้องหนึ่งที่เด็กประสบ อุบัติเหตุบ่อย ๆ จึงเป็นหน้าที่ของคุณครูหรือผู้เลี้ยงดูที่ต้องดูแล ไม่ให้เด็กเล่นในห้องน้ำ การป้องกัน ที่ดีที่สุดก็คือปิดประตูไม้กลอนทุกครั้งที่ใช้ห้องน้ำแล้ว แต่อย่างไรก็ตามคนเราทุกคนมีวันพลั้งเผลอ ลืมไม้กลอนได้ น่ายาทำความสะอาดทุกชนิด ควรเก็บใส่ตู้ให้พ้นมือเด็ก ของใช้ในห้องน้ำควรเป็น พลาสติก

เอ็มอัชมา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์ (2548 : 113) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นสถานที่ที่มักเกิดอุบัติเหตุได้เสมอ การจัดหรือสร้างห้องน้ำห้องส้วมให้ปลอดภัย ควรเลือกทำเลที่อยู่ห่างจากแหล่งน้ำ ไม่น้อยกว่า 30 เมตร และอยู่ในพื้นที่ที่ไม่สูงกว่าบ่อน้ำ ซึ่ง ตามปกติมักสร้างอยู่ในบริเวณเดียวกัน หากสร้างเป็นอาคารเอกเทศ ควรให้อยู่ห่างจากอาคารเรียน ไปทางใต้ลมอย่างน้อย 10 เมตร เพื่อป้องกันกลิ่นเหม็นรบกวน ควรมีจำนวนให้ได้สัดส่วนกับ จำนวนนักเรียน สำหรับเด็กเล็กควรจัดให้เป็นห้องรวม ส่วนเด็กโตควรแยกห้องน้ำชายห้องน้ำหญิง ทุกห้องควรมีแสงสว่างเพียงพอ มีทางระบายอากาศให้ถ่ายเท มีท่อระบายแก๊สจากภายในถึงส้วม ขึ้นสู่อากาศ สำหรับส้วมควรมีขนาดพอเหมาะกับผู้ใช้และควรมีอ่างล้างมือ สบู่ไว้ใกล้ ๆ ส้วม เพื่อ สะดวกในการล้างมือ จะต้องสะอาดเสมอ พื้นต้องแห้งไม่ทำให้ตะไคร่น้ำจับ เพื่อไม่ให้ลื่นหกล้ม ควรมีการแนะนำการใช้ห้องน้ำห้องส้วมให้ถูกต้อง โดยเฉพาะในเด็กเล็กทั้งนี้ เพื่อความสะดวก สบาย และปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 22) ได้กล่าวไว้ว่า ห้องน้ำห้องส้วมปลอดภัยนั้น ผู้ใช้ควรสร้างห้องน้ำห้องส้วมให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของ นักเรียน ถ้าเด็กอนุบาลต้องมีครูคอยดูแลอย่างใกล้ชิด ต้องตรวจสอบอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพที่

ใช้งานได้และปลอดภัย ควรรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง อย่างเพียงพอสถานศึกษาต้องกำหนดแนวปฏิบัติการใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่ปลอดภัย หากมีการชำรุด ให้ปรับปรุงซ่อมแซม และเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงาน ผู้บังคับบัญชาทราบ

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ที่เกิดจาก ห้องน้ำห้องส้วม ควรสร้างห้องน้ำห้องส้วม ให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของนักเรียน ให้มีการติดตั้งไฟฟ้า ส้วมควรขนาดพอเหมาะกับผู้ใช้ ควรดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรกำหนด แนวปฏิบัติการใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่ปลอดภัยด้วย

ดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า อุบัติเหตุจากอาคารเรียน อาคารประกอบการของ สถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ไฟฟ้า ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ห้องน้ำห้องส้วม ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ สามารถทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่นักเรียนได้ ดังนั้นต้องมีการจัดมาตรการให้ความ ปลอดภัยแก่นักเรียน โดยคำนึงโครงสร้างของอาคารควรใช้วัสดุทนไฟ ป้องกันไฟ ป้องกันการสั่น สะเทือน และแผ่นดินไหวได้ ครุภัณฑ์ควรจัดวางในสถานที่ที่เหมาะสม และปลอดภัย ควรมี ข้อแนะนำ และข้อควรระวังในการใช้ หรือให้มีการจัดอบรมกับผู้ใช้ครุภัณฑ์ต่าง ๆ หากมีการชำรุด ก็ควรนำไปปรับปรุงซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพที่ใช้ได้ อุปกรณ์ไฟฟ้าต่างๆ ควรจัดให้เป็นระบบ และ ติดตั้งระบบป้องกันกระแสไฟฟ้าลัดวงจร ใช้อุปกรณ์ที่ดี ห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ ควรกำหนด แนวปฏิบัติ และวางระเบียบข้อบังคับในการใช้ห้องปฏิบัติการ เครื่องแต่งกายต้องรัดกุม เครื่อง ป้องกัน อันตราย และเครื่องมือหมั่นตรวจตราให้อยู่ในสภาพใช้งานได้เสมอ ห้องน้ำห้องส้วม ควร สร้างห้องน้ำห้องส้วมให้เหมาะสมกับสภาพและวัยของนักเรียน ให้มีการติดตั้งไฟฟ้าส้วมควรขนาด พอเหมาะกับผู้ใช้ ควรดูแลรักษาความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาควรกำหนดแนวปฏิบัติ การใช้ห้องน้ำห้องส้วมที่ปลอดภัยด้วย เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

2. อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 23) ได้กล่าวว่า อุบัติเหตุ ในบริเวณสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยมิได้ คาดคิด มิได้ตั้งใจ เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ก็จะทำให้ความเสียหายให้กับนักเรียน ในบริเวณสถานศึกษา อุบัติเหตุที่พบ มักจะเกิดจากการพลัด ตกหกล้ม จากการวิ่งซุกซนของนักเรียน หรือการเล่นกีฬา ทำให้เกิดบาดเจ็บ กระดูกหัก ข้อเคลื่อน เป็นต้น บางครั้งเกิดจากสิ่งปลูกสร้าง และเครื่องใช้ของโรงเรียนบกพร่องสึกกร่อนเสียหาย ซึ่งล้วน แล้วแต่เป็นสาเหตุที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุภายในโรงเรียนได้ทั้งสิ้น ดังนั้นบริเวณสถานศึกษาเป็น

สิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวนักเรียนมากที่สุด สถานศึกษาควรให้ความสำคัญในเรื่องความปลอดภัย และได้กำหนดมาตรการดังนี้

2.1 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากริ้วและประตูสถานศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 24) ได้กล่าวว่า
ริ้วและประตูสถานศึกษา ควรให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ผู้รับผิดชอบหมั่นตรวจสอบ
อย่างสม่ำเสมอหากมีการชำรุดก็ให้รีบดำเนินการปรับปรุงซ่อมแซมหรือมีป้ายคำเตือนเพื่อหลีกเลี่ยง
ความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ โดยให้มีเขตแนวห้ามผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าใกล้ระหว่างดำเนินการ
ซ่อมแซมหรือรื้อถอน ในกรณีเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงาน
ผู้บังคับบัญชาทราบ

อนุชา โมกขะเวส (2552 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า ประตูโรงเรียนควร
ตรวจสอบให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง ล้อเลื่อนประตูอยู่ในราง และมีนอตยึดติดอย่างแน่นหนา
หากพบว่าชำรุดหรือเปิด - ปิดยาก ควรแจ้งให้ช่างผู้ชำนาญการมาซ่อมแซมหรือเปลี่ยนใหม่ทันที
เพื่อป้องกันประตูล้มทับเด็ก

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากริ้ว
และประตูสถานศึกษา ควรตรวจสอบให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรงได้มาตรฐาน ความปลอดภัย
หมั่นตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ หากมีการชำรุดควรแจ้งให้ช่างผู้ชำนาญการมาซ่อมแซมหรือรื้อถอน
ทันทีในกรณีเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชา
ทราบ

2.2 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจาก บ่อน้ำ สระน้ำ และบ่อเลี้ยง
ปลา

รติชน พิรัชต์ (2547 : 73) ได้กล่าวมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่
เกิดจาก บ่อน้ำ สระน้ำ และบ่อเลี้ยงปลา ว่าไม่ควรปล่อยเด็กไปเล่นที่สระน้ำ หรือบ่อน้ำตามลำพัง
ไม่ว่าจะมีเหตุอื่นใดที่ต้องทำในขณะนั้นก็ต้องควบคุมเด็ก

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 24) ได้กล่าวไว้ว่า
มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจาก บ่อน้ำ สระน้ำ และบ่อเลี้ยงปลา ควรมีฝาปิดบ่อน้ำ
และมีการใช้เครื่องสูบน้ำหรือคันโยกน้ำแทนการตก ห้ามเด็กเล็กเข้าใกล้บริเวณบ่อน้ำ สระน้ำ บ่อ
เลี้ยงปลา ยกเว้นกรณีที่มีครูควบคุมดูแลในระหว่างทำกิจกรรม ควรมีรั้ว ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่าง
ตามแนวเขตโดยรอบบ่อน้ำ สระน้ำ บ่อเลี้ยงปลา และจัดทำป้ายคำเตือนกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการ
ใช้ กรณีเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชา
ทราบ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจาก บ่อน้ำ สระน้ำ และบ่อเลี้ยงปลา ควรมีฝาปิด ห้ามเด็กเล็กเข้าไปใกล้บริเวณดังกล่าวโดยตามลำพัง ถ้าไม่มีผู้ควบคุม ควรจัดทำรั้วหรือแนวเขตทำป้ายคำเตือนกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้ ถ้าเกิดอุบัติเหตุ ต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

2.3 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ที่เกิดจากเขตก่อสร้าง และกองวัสดุ ชำรุด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 24) ได้กล่าวว่า จัดทำ แนวเขตบริเวณก่อสร้าง ป้องกันไม่ให้นักเรียนเข้าไปในบริเวณดังกล่าว โดยกำหนดให้ผู้ก่อสร้าง ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันเศษวัสดุตกลงหล่นนอกบริเวณการก่อสร้าง เก็บวัสดุอุปกรณ์ในการก่อสร้าง ให้มิดชิด และต้องมีสัญลักษณ์บอกเขตให้ชัดเจน มีการตรวจสอบการใช้อุปกรณ์การก่อสร้างให้อยู่ ในสภาพที่สมบูรณ์ปลอดภัย โดยมีระยะเวลาในการตรวจสอบชัดเจน เจ้าหน้าที่กำกับดูแลการ ก่อสร้างอย่างใกล้ชิด หากพิจารณาเห็นว่าจะเป็นอันตรายแก่นักเรียน ก็ให้ไปปฏิบัติในเวลาเลิก เรียนหรือวันหยุดราชการ ในกรณีเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

อนุชา โมกขะเวส (2552 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า อาคารที่กำลังก่อสร้าง ควรจัดทำรั้วกัน หรือใช้ผ้าคลุมบริเวณที่กำลังก่อสร้าง ติดตั้งป้ายและประกาศเตือนมิให้เด็กเข้าไป เล่นในบริเวณดังกล่าว เพราะอาจได้รับอันตรายจากวัสดุก่อสร้าง เช่น กระจก กระจก เบื้อง ตะปู

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากเขต ก่อสร้างและกองวัสดุชำรุด ควรจัดทำรั้วกันหรือใช้ผ้าคลุมบริเวณที่กำลังก่อสร้าง ติดตั้งป้าย และ ประกาศเตือนมิให้เด็กเข้าไปเล่นในบริเวณดังกล่าวอย่างชัดเจน ในกรณีเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมึ การปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

2.4 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากต้นไม้

รติชน พิรัชต์ (2547 : 69) ได้กล่าวเกี่ยวกับความปลอดภัยของต้นไม้ไว้ว่า ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมยาว โดยเฉพาะบริเวณใกล้ทางเดินเล่นของ เลือกปลูกต้นไม้ที่ไม่มี พิษ และไม่ทำให้เด็กกระคายเคืองผิวได้ ไม้บางชนิดอาจมีพิษคัน ควรตัดแต่งต้นไม้ไม่ให้งอกจน เป็นที่อยู่ของสัตว์มีพิษได้ ดูแลกิ่งไม้ กิ่งใดสมควรตัดทิ้ง ไม้ให้หักโคนล้มเองในวันใดวันหนึ่ง ในวันนั้นอาจเป็นวันที่เด็กกำลังเดินผ่าน ต้นไม้ที่ปลูกในกระถาง ต้องระวังเวลาที่เด็กวิ่งผ่านมา แล้วล้มศีรษะเด็กอาจกระทบกระถางต้นไม้แตกได้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 25) ได้กล่าวว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากต้นไม้ ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ตัดแต่งกิ่งไม้ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยอยู่เสมอ หมั่นตรวจสอบและกำจัดแมลงพิษ ต้นไม้ที่ตายแล้วให้เร่งดำเนินการตัดทิ้งหรือต้นไม้ใหญ่ที่มีผลขนาดใหญ่ให้หมั่นเก็บผลตามเวลาที่เหมาะสม ควรให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่นักเรียนเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากต้นไม้ ห้ามนักเรียนอยู่ใต้ต้นไม้ ขณะที่มลมพายุพัดหรือฝนตก ควรหลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปีนต้นไม้ จัดแนวเขตป้องกันและเลือกพันธุ์ไม้ที่จะปลูกในบริเวณโรงเรียนให้เหมาะสม ในกรณีเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชา

จากที่กล่าวมาสรุปได้ดังนี้ มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากต้นไม้ ควรให้มีเจ้าหน้าที่ตัดแต่งกิ่งไม้ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัยอยู่เสมอ หมั่นตรวจสอบ กำจัดแมลงพิษ และต้นไม้มีพิษ พร้อมทั้งควรจัดแนวเขตป้องกันที่เป็นอันตราย และควรให้ความรู้และสร้างความตระหนักแก่นักเรียนเกี่ยวกับอันตรายที่เกิดจากต้นไม้

2.5 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากสนาม สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา

ेमอชฌา รัตนริมจง วัฒนบูรานนท์ (2548 : 114) ได้กล่าวไว้ว่า สนามโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นสนามเล่น สนามกีฬา สนามหญ้า สวนหย่อม สวนดอกไม้ หรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ควรสะอาดปราศจากก้อนหิน ต่อไม้ และสิ่งของมีคมต่าง ๆ มีท่อระบายน้ำโดยรอบสนาม อย่าให้สนามแฉะแฉะหรือมีน้ำขังเวลาที่มีฝนตก สนามเล่นของเด็กเล็กและเด็กโต ควรแยกจากกัน เพราะการเล่นหรือกิจกรรมการออกกำลังกายของเด็กโต จะหนักกว่าและอาศัยความแข็งแรงของร่างกาย และทักษะในการเล่นมากกว่าเด็กเล็ก เครื่องเล่นสนาม ควรดูแลและตรวจตราอยู่เสมอ หากชำรุดต้องรีบซ่อมแซมแก้ไข มีรั้วกั้นสนาม เพื่อกันสัตว์หรือสิ่งรบกวนต่าง ๆ ที่อาจทำอันตรายแก่นักเรียน จัดให้มีกฎระเบียบที่เด่นชัดในการเล่นและใช้สนามเล่นหรือสนามกีฬา ก่อนที่จะใช้สนามเล่น หรือลงเล่นกีฬาในสนาม นักเรียนทุกคนจะต้องได้รับคำแนะนำ หรือสอนวิธีใช้อุปกรณ์การเล่นหรือเครื่องเล่นต่าง ๆ บริเวณโรงเรียนควรดูแลให้สะอาดเรียบร้อยปลอดภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 25) ได้กล่าวว่า อุบัติเหตุที่เกิดจากสนาม สนามเด็กเล่น สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา ควรมีการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัย ควรหลีกเลี่ยงการจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาหรือเครื่องเล่นที่อาจก่อให้เกิดอันตรายได้ง่าย ในกรณีที่นักเรียนพบสิ่งแปลกปลอม ซึ่งอาจเป็นวัตถุระเบิด หรือวัตถุอันตรายอื่น ๆ ควรจัดทำป้ายข้อกำหนด และควรบอกวิธีการใช้เครื่องเล่นทุกชนิดในสนาม

เพื่อเลี่ยงต่อการเกิดอันตราย อุปกรณ์เครื่องเล่นควรมีมาตรฐาน ต้องหมั่นตรวจสอบให้แข็งแรง มั่นคงอยู่เสมอ ในกรณีเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงาน ผู้บังคับบัญชาทราบ

อนุชา โมกขะเวส (2552 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า สนามกีฬา ควรตรวจสอบ มิให้สนามเป็นหลุมเป็นบ่อ หรือมีเศษวัสดุของมีคม เพราะเสี่ยงต่อการเหยียบโดนจนได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งดูแลมิให้หญ้าขึ้นรก เพราะอาจเป็นที่อาศัยของสัตว์มีพิษได้ ส่วนสนามเด็กเล่น ยึดติดเครื่องเล่นกับพื้นอย่างแน่นหนา โดยเฉพาะเครื่องเล่นที่หมุนหรือเคลื่อนที่ได้ เช่น ลูกโลก ชิงช้า เป็นต้น เพื่อป้องกันเครื่องเล่นล้มทับเด็ก และควรตรวจสอบเครื่องเล่นให้อยู่ในสภาพที่มั่นคง และแข็งแรงอยู่เสมอ หากพบว่าเครื่องเล่นชำรุดควรรีบแจ้งช่างมาดำเนินการแก้ไขทันที จัดพื้นที่ สนามเด็กเล่นให้เป็นสัดส่วน ทำรั้วรอบสนามเด็กเล่น เพื่อป้องกันเด็กแอบเข้าไปเล่นในช่วงที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแล

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากสนามเด็กเล่น สนามกีฬา และอุปกรณ์กีฬา ควรมีการตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้อย่างปลอดภัย สนามควรมีที่ระบายน้ำโดยรอบสนาม เครื่องเล่นสนาม ควรดูแลและตรวจตราอยู่เสมอ หากชำรุด ต้องรีบซ่อมแซมแก้ไข มีรั้วกั้นสนามทำป้ายบอกกำกับทันที

2.6 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากโถงน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม ถึงเก็บน้ำ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 26) ได้วางมาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากโถงน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม ถึงเก็บน้ำ ควรมีฝาปิดมิดชิดที่ได้มาตรฐาน เจ้าหน้าที่ทำป้ายขอควรระวังอันตรายปิดประกาศไว้ให้เห็นชัดเจน และตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้อยู่เสมอ และรายงานผลทุกสัปดาห์

อนุชา โมกขะเวส (2552 : ออนไลน์) ได้กล่าวว่า บ่อน้ำควรจัดทำรั้วกั้น แหล่งน้ำภายในโรงเรียน และติดตั้งป้ายเตือนอันตรายจากการเล่นบริเวณริมน้ำ เพราะหากลื่นพลัดตก อาจทำให้จมน้ำเสียชีวิตได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่ามาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากโถงน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม ถึงเก็บน้ำ ควรมีฝาปิดมิดชิดที่ได้มาตรฐาน เจ้าหน้าที่ติดตั้งป้ายเตือนอันตรายไว้ให้เห็นชัดเจน และตรวจสอบให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ตลอดเวลา และรายงานผลทุกสัปดาห์

2.7 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากเตาเผาขยะและที่ทิ้งขยะ

พัฒนา มูลพฤกษ์ (2550 : 251) ได้กล่าวไว้ว่าการบำบัด และกำจัดมูลฝอย มีวิธีการใช้ในการบำบัด และกำจัดมูลฝอยมีหลายวิธี แต่ที่นิยมและเป็นที่ยอมรับว่าผลที่ได้จาก

การบำบัด และกำจัดมีความปลอดภัยต่อสุขภาพอนามัย ถ้าหากมีการควบคุมการทำงานของระบบ ให้เกิดประสิทธิภาพ คือ การหมักทำปุ๋ย การเผาในเตาเผา และการฝังกลบ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 26) ได้กล่าวไว้ว่า ควรจัดให้มีถังขยะแยกประเภท เพื่อสะดวกในการจัดเก็บและทำลาย มีการส่งเสริมความรู้ และปลูกฝังจิตสำนึกสร้างนิสัยการทิ้งขยะอย่างถูกวิธี การทำลาย หรือแปรสภาพให้เล็กลงใช้วิธีการและเวลาอย่างเหมาะสม เช่น การทำลายสารเคมี ระเบิดสี่สเปร์ย์ หลอดไฟฟ้า เศษแก้ว เป็นต้น โดยจัดให้มีแนวเขตห้ามนักเรียนเข้าไปใกล้บริเวณเตาเผาขยะ และที่ทิ้งขยะ ในกรณีเมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาลและรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุที่เกิดจากเตาเผาขยะและที่ทิ้งขยะนั้น ควรมีการบำบัดและกำจัดมูลฝอย โดยให้มีถังขยะแยกประเภท เพื่อสะดวกในการจัดเก็บและทำลาย การทำลายหรือแปรสภาพให้เล็กลงใช้วิธีการและเวลาอย่างเหมาะสม และควรติดตั้งป้ายแนวเขตห้ามนักเรียนเข้าไปใกล้บริเวณเตาเผาขยะและที่ทิ้งขยะเพื่อความปลอดภัย

ดังที่กล่าวมาสรุปได้ว่า อุบัติเหตุจากบริเวณสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย รั้วและประตู บ่อน้ำ สระน้ำและบ่อเลี้ยงปลา เขตก่อสร้างและกองวัสดุข่ารด ต้นไม้ สนามเด็กเล่น สนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬา โถงน้ำ บ่อเกรอะ บ่อซึม ถังเก็บน้ำ เตาเผาขยะ และที่ทิ้งขยะที่กล่าวมาทั้งหมดนี้สามารถทำให้เกิดอุบัติเหตุแก่นักเรียนได้ ดังนั้นต้องมีการจัดมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียน ควรมีเจ้าหน้าที่ดูแลและหมั่นตรวจสอบให้อยู่ในสภาพได้มาตรฐานความปลอดภัยตลอดเวลา ส่วนไหนที่จะเกิดอันตรายก็ควรจัดติดตั้งป้ายกำกับให้ชัดเจนในบริเวณที่ต้องหลีกเลี่ยงเพราะจะเกิดอันตรายได้ หรือสิ่งของบางอย่างที่ชำรุดก็ควรแจ้งให้ช่างผู้ชำนาญการมาซ่อมแซมหรือรื้อถอนทันที ในกรณีเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

3. สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา

ได้มีผู้ให้ความหมาย และมาตรการป้องกันและแก้ไขของสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ดังนี้

สวัสดี สายประสิทธิ์ และอื่น ๆ (2531 : 682) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อม หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวให้ผู้ที่สัมผัสมีความโน้มเอียงไปกับสภาพแวดล้อมนั้นเป็นการปรุงแต่งสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศโน้มน้าวความรู้สึกรู้สึกของเด็ก ให้มีความสงบเห็นสิ่งที่ดีงามในธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมของชีวิตมีความพึงพอใจที่จะเรียน ทำให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลได้โดยง่าย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 25) ได้กล่าวถึง การสุขภาพสิ่งแวดล้อม จะมีผลต่อสุขภาพ และลดความเสี่ยงของภาวะที่จะเกิดอุบัติเหตุของ นักเรียน ทั้งนี้ เพราะนักเรียนจะใช้เวลาเรียนรู้และอยู่ในสภาพแวดล้อมของสถานศึกษามากกว่า ครั้งของเวลาช่วงกลางวัน แต่สภาพแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสถานศึกษานั้น มิได้มี เฉพาะในสถานศึกษาเท่านั้น มลภาวะของสิ่งแวดล้อมภายนอกก็ส่งผลต่อนักเรียนเช่นกัน ดังนั้นได้ กำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ควรมีการสำรวจสภาพ ปัญหา ด้านสิ่งแวดล้อม และมลภาวะในสถานศึกษา และชุมชน เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาคต่อไป โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการ จากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมในการ หาแนวทางป้องกันและแก้ไข มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุน ในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาค ส่งเสริมจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้ต่อปัญหาคด้าน สิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนใกล้เคียง เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการ ปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

สกล สมจิตต์ (2550 : 9) ได้กล่าวถึง สิ่งแวดล้อมหรือสภาพแวดล้อม หมายถึง ส่วนประกอบต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัวเรารวมถึงบรรยากาศต่าง ๆ ที่รับรู้ได้ซึ่งในสถานศึกษา มุ่งเน้นที่จะส่งเสริมเอื้ออำนวยต่อการศึกษาคพัฒนาการศึกษาคทุกด้านของผู้เรียนอันได้แก่ บริเวณ สถานศึกษาคอาคารเรียน อาคารประกอบ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการต่าง ๆ ตลอดจนสาธารณูปโภค ที่มีอยู่ในสถานศึกษา โดยเน้นกระบวนการจัดอย่างมีระบบ และสามารถใช้งานได้สะดวกปลอดภัย พร้อมทั้งเหมาะสมกับสภาพแต่ละงานหรือแต่ละห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ และควรคำนึงถึง วิธีการรักษาความสะอาดที่มีผลต่อความปลอดภัยในการเรียนการสอน ทั้งยังเป็นการฝึกให้นักเรียน มีจริยธรรมที่ดี ซึ่งมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความเจริญงอกงาม มีความ กระตือรือร้น เพื่อจะเรียนให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 26) ได้กล่าวถึง สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา หมายถึง อาคาร สถานที่ และบริเวณสถานศึกษาที่ใช้เป็นที่จัด การเรียนการสอน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน สภาพแวดล้อมของสถานศึกษา มีความสำคัญต่อนักเรียน และผู้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาคมาก

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า สิ่งแวดล้อมหรือสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา เป็น การจัดสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรารวมถึงบรรยากาศต่าง ๆ ที่โน้มน้าวหรือมุ่งเน้นที่จะส่งเสริม เอื้ออำนวยต่อการศึกษาค และพัฒนาการศึกษาคทุกด้านของนักศึกษาค ทำให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ ผลได้โดยง่าย ดังนั้นสถานศึกษาคควรมีมาตรการความปลอดภัยของสภาพแวดล้อม ในสถานศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการ จากชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีส่วนร่วมสนับสนุน

ส่งเสริม จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกและความตระหนักต่อปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา และชุมชนใกล้เคียง

4. เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 27) ได้กล่าวถึง เครื่องมือ หมายถึง อุปกรณ์ประกอบการทำงานที่ใช้มือถือ เช่น เลื่อย ค้อน หรือไขควง เป็นต้น การใช้เครื่องมือไม่เป็น ใช้ไม่ถูกวิธี หรือใช้ไม่เหมาะสมกับงานก็อาจเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้นได้ ดังนั้นเพื่อจะลดอุบัติเหตุจากการใช้เครื่องมือในการปฏิบัติงาน ผู้ปฏิบัติงานจะต้องเข้าใจหลักการพื้นฐานของการใช้เครื่องมือ เครื่องใช้ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 26) ได้กล่าวถึง เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ภายในโรงเรียน เป็นเสมือนสื่อหรือเครื่องทุ่นแรงที่จะทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานต่าง ๆ จนประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ในทุก ๆ ด้านที่ใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนทั้งหมด เพื่อให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง และเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ต่าง ๆ นั้นมีหลายประเภท เช่น เครื่องมือกล เครื่องมือกลุ่มวิชาคหกรรม เครื่องมือช่าง เครื่องมือเกษตร เครื่องมือในการทดลองวิทยาศาสตร์ อุปกรณ์กีฬา และอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งอุปกรณ์ที่กล่าวมานั้นอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้ เนื่องจากอยู่ในสภาพชำรุดหรืออยู่ในสภาพที่ไม่เหมาะสมในการนำมาใช้งาน ใช้ไม่ถูกต้องตามขั้นตอนที่ระบุ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ใช้นั้นอาจก่อให้เกิดอันตรายได้ สถานศึกษาควรมีมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไข เพื่อความปลอดภัยแก่นักเรียน โดยการตรวจสอบซ่อมแซมที่ชำรุด มีการบำรุงรักษาเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ในแต่ละประเภทให้อยู่ในสภาพดีพร้อมจะใช้งานอยู่เสมอ ครูต้องแนะนำ สาธิต และควบคุมการใช้อย่างถูกวิธีตามประเภท จัดทำคู่มือการใช้อุปกรณ์ ทำแนวปฏิบัติและข้อควรระวังในการใช้เครื่องมือคิดไว้ในห้องปฏิบัติการ

5. การเดินทางไป-กลับ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 30-34) ได้กล่าวว่า นักเรียนต้องเดินทางไป-กลับระหว่างบ้านและสถานศึกษาด้วยวิธีแตกต่างกัน ซึ่งการเดินทางในบางครั้งนักเรียนอาจได้รับอุบัติเหตุ จากไม่ระมัดระวังเกี่ยวกับความปลอดภัยของตนเอง อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ต้องสูญเสียชีวิต อวัยวะ และทรัพย์สิน ส่วนใหญ่มาจากการเดินทางโดย

ทางเท้า และยานพาหนะทางบก ดังนั้นสถานศึกษาควรกำหนดมาตรการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ โดยสอดคล้องกับ เอมอัชฌา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์ (2548 : 123-124) ดังนี้

5.1 การเดินทางเท้า มีมาตรการป้องกันและแก้ไข คือ สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องร่วมกันจัดทำคู่มือ การจัดระบบความปลอดภัยในการเดินทางทั้ง 4 ลักษณะ คือ นักเรียนควบคุมตนเอง ครู ชุมชน และเจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยให้เดินแถวถือธงไป-กลับสถานศึกษา ควรให้ตำรวจจราจรมาปฏิบัติงานในช่วงเวลา 06.00-08.00 น. และเวลา 15.30-18.00 น. ในเส้นทางที่นักเรียนใช้เดินทาง สร้างความตระหนักในหลักความปลอดภัย พร้อมจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติแก่นักเรียน

5.2 การเดินทางโดยยานพาหนะทางบก จากการเดินทางที่ห่างไกล ความบกพร่องของสภาพรถโดยสารรวมทั้งสภาพถนนที่มีความเสี่ยงในการเกิดอุบัติเหตุ ความปลอดภัยในการเดินทางมาสถานศึกษาของนักเรียนยังไม่ได้ได้รับความคุ้มครอง ทั้ง ๆ ที่เป็นสิทธิความปลอดภัยของนักเรียน แต่ในขณะที่เดียวกันความคุ้มครองในเรื่องของการเดินทางไปสถานศึกษา ยังไม่มีการจัดการที่ชัดเจนและยังมีปัญหาเกี่ยวกับการเกิดอุบัติเหตุของรถโรงเรียนและรถรับ-ส่งนักเรียน โดยใช้มาตรการป้องกันและการแก้ไข ดังนี้ ให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจราจรทางบก และข้อปฏิบัติในการขับขี่ตามกฎหมายจราจร พนักงานขับรถรับ-ส่ง ควรให้มีการฝึกอบรม และแนะนำผู้ปกครองให้ใช้รถที่มีการตรวจสภาพเรียบร้อย

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า นักเรียนได้รับอุบัติเหตุจากการเดินทางไป-กลับระหว่างบ้านและสถานศึกษาส่วนใหญ่มาจากการเดินทางโดยทางเท้า ยานพาหนะทางบกซึ่งการเดินทางในบางครั้งนักเรียนอาจได้รับอุบัติเหตุ ดังนั้นสถานศึกษาจึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขโดยให้สถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน ร่วมกัน สร้างความตระหนักในหลักความปลอดภัย พร้อมจัดกิจกรรมฝึกปฏิบัติแก่นักเรียน ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจราจรทางบก และข้อปฏิบัติในการขับขี่ตามกฎหมายจราจร พนักงานขับรถรับ-ส่ง ควรให้มีการฝึกอบรม และแนะนำผู้ปกครองให้ใช้รถที่มีการตรวจสภาพเรียบร้อย

6. การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 35) ได้กล่าวไว้ว่า ตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษา ได้กำหนดให้มีการพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพด้วยวิธีการสร้างองค์ความรู้ที่หลากหลาย จึงถือเป็นหน้าที่ของสถานศึกษาและครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ทุกกลุ่มสาระที่จะต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพ การพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ จึงเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง ได้เปลี่ยนบรรยากาศนอก

ห้องเรียน ปัจจุบันการจัดการกิจกรรมหรือโครงการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่ จึงเป็นที่นิยม และแพร่หลายมากขึ้นเป็นลำดับ และบางครั้งอาจมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ในขณะที่เดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548 : 30-32) ได้กล่าวไว้ว่า การที่ครูหรือผู้ที่เป็น หัวหน้าสถานศึกษาพานักเรียนไปเป็นหมู่คณะ จะเป็นเวลาเปิดทำการสอนหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการเดินทางไปนั้นอาจไปและกลับในวันเดียวกันหรือไปพักค้างคืน ซึ่งสามารถที่จะทำให้เกิดเหตุขึ้นมากับนักเรียนระหว่างเดินทางไปศึกษานอกสถานที่ และอาจเกิดจากหลายกรณี เช่น อุบัติเหตุจากยานพาหนะ การทำกิจกรรมและความเจ็บป่วย ดังนั้นได้กำหนดมาตรการในการป้องกันและแนวทางการแก้ไข ดังนี้

6.1 ศึกษาและปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยเรื่องการเดินทางพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่โดยเคร่งครัด

6.2 เตรียมการและวางแผนการดำเนินการ โดยดำเนินการดังนี้

- 1) กำหนดครูผู้รับผิดชอบในด้านต่าง ๆ
 - 2) ศึกษารายละเอียดสถานที่ที่จะไปศึกษาโดยชัดเจน
 - 3) ศึกษา และกำหนดเส้นทางการเดินทาง
 - 4) ให้มีการ ตรวจสอบสภาพยานพาหนะและผู้ขับขี่
 - 5) ทำหนังสือขออนุญาตผู้บังคับบัญชาและผู้ปกครองนักเรียน
 - 6) จัดทำประวัตินักเรียนที่ร่วมเดินทาง
 - 7) ประกันอุบัติเหตุให้กับนักเรียนและครูทุกคนที่เดินทาง
 - 8) จัดให้มีการปฐมพยาบาลและนักเรียนก่อนการเดินทาง
 - 9) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดูแลให้ความปลอดภัย อาทิ ตำรวจทางหลวง สถานีตำรวจในพื้นที่ที่พักค้างคืนและระหว่างเส้นทาง รวมทั้งสถานีอนามัย โรงพยาบาล
 - 10) จัดครูควบคุมดูแลนักเรียน โดยแบ่งกลุ่มนักเรียนดูแลรับผิดชอบซึ่งกันและกัน จัดให้มีป้ายหรือธงสัญลักษณ์ที่สามารถมองเห็นได้แต่ไกล เพื่อการนัดหมายและป้องกันการพลัดหลง
 - 11) จัดให้มีป้ายชื่อประจำตัวนักเรียน แสดงรายละเอียดชื่อนักเรียน โรงเรียน หมายเลขโทรศัพท์ที่จำเป็นเพื่อการติดต่อในกรณีพลัดหลงหรือเกิดเหตุฉุกเฉิน
- 6.3 ในระหว่างการนำนักเรียนศึกษา นอกสถานที่โดยใช้ยานพาหนะ ครูผู้ควบคุมต้องควบคุมดูแลนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัย และใช้ความระมัดระวังเป็นอย่างดีให้การ

เดินทางเป็นไปอย่างมีระเบียบและเหมาะสมแก่กาลเทศะ และยานพาหนะต้องมีสภาพสมบูรณ์ทั้งนี้ เพื่อความปลอดภัย

6.4 ควบคุมดูแลในเรื่องอาหารที่นักเรียนนำไปรับประทานรวมทั้งที่ซื้อ รับประทานด้วย

6.5 จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ยาเวชภัณฑ์ อุปกรณ์ปฐมพยาบาล เป็นต้น

6.6 หากมีการเกิดอุบัติเหตุให้ดำเนินการตามแนวปฏิบัติสำนักงาน คณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

6.7 เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงาน ผู้บังคับบัญชาทราบ

7. การร่วมกิจกรรมสำคัญ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 36) ได้กล่าวไว้ว่า การร่วมกิจกรรมสำคัญเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อส่งเสริมเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ทักษะความสามารถในด้านต่าง ๆ ของนักเรียน และเป็นการสนองความต้องการของชุมชน ซึ่ง ชุมชน มักจะขอความร่วมมือจากทางสถานศึกษาอยู่เป็นประจำ เช่น กิจกรรมการแสดงของ นักเรียน กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด เป็นต้น กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้ หากครูผู้ควบคุมไม่วางแผนการทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้รอบคอบ นักเรียนขาดความระมัดระวัง ในการทำกิจกรรมตามขั้นตอนที่ถูกต้อง สถานที่ใช้ทำกิจกรรมมีลักษณะที่อาจก่อให้เกิดอันตราย ได้โดยง่าย หรืออุปกรณ์ที่ใช้อยู่ในสภาพชำรุดอุบัติเหตุก็อาจเกิดขึ้นกับนักเรียน การร่วมกิจกรรม สำคัญต่าง ๆ จึงต้องมีมาตรการป้องกันที่ดี

7.1 การแสดงของนักเรียนบนเวทีหรือกลางแจ้ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 37) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมการแสดงของนักเรียนบนเวที หรือการแสดงกลางแจ้ง จะพบเห็นได้ในโรงเรียน ทุกระดับ เช่น เนื่องในโอกาสวันสำคัญ ๆ ของทางราชการและของโรงเรียน มีองค์ประกอบหรือ ปัจจัยหลายประการที่ส่งผลให้เกิดอุบัติเหตุในระหว่างการจัดกิจกรรมได้ ด้วยความห่วงใย ดังนั้น จึงกำหนดมาตรการป้องกัน และแนวทางแก้ไข ดังนี้ ต้องตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรงของเวที บันได และอุปกรณ์ประกอบระบบกระแสไฟฟ้าที่ระดับ ตกแต่งบนเวทีและบริเวณงานให้มีความ ปลอดภัย ควรหลีกเลี่ยงการแสดงที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย เช่น มีการต่อตัวกันหลาย ๆ ชั้น

การแสดงที่ขาดโผน การแสดงที่ต้องใช้ของมีคม หรืออุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดอันตราย โดยจัดระบบรักษาความปลอดภัยในการแสดงแต่ละประเภทให้ถูกต้อง เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

7.2 การเดินรณรงค์ลักษณะต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 37) ได้กล่าวไว้ว่าการเดินรณรงค์ในโอกาสต่าง ๆ ของสถานศึกษา จะมีเป็นประจำ เช่น ในโอกาสวันสำคัญ ๆ การเดินทางเกิดพระเกียรติวันเฉลิมพระชนมพรรษา การเดินรณรงค์เชิญชวนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การเดินรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด การจัดขบวนแห่เทียนจำนำพรรษา การเดินรณรงค์ในลักษณะนี้ จะมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นได้เสมอ ดังนั้น จึงได้กำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขให้สถานศึกษาปฏิบัติ คือ ควรประสานงานกับตำรวจจราจรในเรื่องการเดินรณรงค์บนถนน ซึ่งต้องมีครูผู้ควบคุมนักเรียนทำกิจกรรมทุกครั้ง และต้องมีหน่วยปฐมพยาบาลจากหน่วยงานสาธารณสุข หรือเจ้าหน้าที่พยาบาลร่วมไปในขบวน โดยกำหนดระยะทางที่เหมาะสมกับอายุของนักเรียนต้องมีการสำรวจสภาพและความพร้อมของนักเรียนก่อนเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

7.3 การเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 38) ได้กล่าวไว้ว่าสถานศึกษาควรส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนเล่นกีฬาตามความถนัด จัดให้มีการหลากหลายในประเภทของกีฬา เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาแก่เด็ก รวมทั้งสร้างเสริมความมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ขณะเดียวกันก็ต้องระมัดระวังอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการเล่นกีฬาและการแข่งขันกีฬาด้วย ดังนั้นจึงได้กำหนด มาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไข โดยจัดเลือกประเภทกีฬาให้เหมาะสมกับอายุ เพศและสภาพร่างกายของนักเรียน ตรวจสอบสถานที่ อุปกรณ์สนาม อุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ ให้มีความพร้อมสมบูรณ์ มั่นคง แข็งแรงและปลอดภัยก่อนเล่นทุกครั้ง ครูผู้รับผิดชอบควรให้ความรู้ ด้านวิธีใช้อุปกรณ์การดูแลรักษา และปฏิบัติตามข้อกำหนดโดยเคร่งครัด เมื่อเล่นกีฬา ฟุตบอล หรือแข่งขันในระหว่างการเล่นฟุตซอลกีฬา และให้มีระบบรักษาความปลอดภัย และการรักษาพยาบาลในการจัดกิจกรรมการแข่งขันทุกครั้ง เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

7.4 กิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 39) ได้กล่าวไว้ว่ากิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด ถือเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ทาง

สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียน เพื่อพัฒนาความมีระเบียบวินัย และเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ในทุกๆ ปี เมื่อสิ้นสุดฤดูฝนอยู่ในช่วงภาคเรียนที่ 2 จะเป็นช่วงเวลาที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมของนักเรียนที่เรียนกิจกรรม ลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด ซึ่งอุบัติเหตุในระหว่างการอยู่ค่ายพักแรม จะเกิดขึ้นเป็นประจำ ในบางครั้งอาจรุนแรงถึงมีผู้เสียชีวิต ดังนั้นจึงมีการกำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขไว้ดังต่อไปนี้

- 1) การเตรียมสถานที่ต้องแน่ใจว่าเป็นสถานที่เหมาะสมและปลอดภัย
- 2) ตรวจสอบเส้นทางการเดินทางและยานพาหนะให้มีความปลอดภัย
- 3) ดำเนินการขออนุญาตตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการพานักเรียนไปศึกษานอกสถานที่
- 4) กำหนดบุคลากรในการควบคุมดูแลลูกเสือ เนตรนารี ให้เพียงพอเหมาะสมกับนักเรียน
- 5) ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องในพื้นที่ เพื่อการดูแลรักษาความปลอดภัยในการอยู่ค่ายพักแรม
- 6) จัดเวรยามในการป้องกันเหตุร้ายต่าง ๆ
- 7) จัดให้มีเจ้าหน้าที่พยาบาลและเครื่องเวชภัณฑ์ในการปฐมพยาบาล
- 8) เตรียมอาหารและน้ำดื่มที่สะอาดถูกหลักอนามัย
- 9) ตรวจสอบอุปกรณ์การอยู่ค่ายพักแรมให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งาน เช่น เต็นท์ เครื่องนอน หมอน มุ้ง ไฟฉาย ไม้ขีดไฟ เป็นต้น
- 10) จัดที่พักลูกเสือ เนตรนารี ให้แยกเป็นสัดส่วน
- 11) จัดให้มีการประกันอุบัติเหตุหมุ่่นักเรียนและบุคลากร
- 12) กรณีที่นักเรียนเกิดพลัดหลงหรือหายจากการไปศึกษานอกสถานที่ หรืออยู่ค่ายพักแรมให้แจ้งและประสานงานกับผู้ดูแลสถานที่ บุคคลในท้องถิ่น หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวางแผนค้นหา ติดตามและแจ้งให้ผู้ปกครอง ผู้บังคับบัญชาทราบโดยทันที
- 13) เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

7.5 การเข้าร่วมพัฒนาชุมชน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 40) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาด้านจิตสาธารณะ (Public Mind) เป็นการเสริมสร้างให้ผู้เรียน เป็นผู้ที่มีจิตอาสา รู้จัดการบำเพ็ญประโยชน์ เสียสละ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน การนำนักเรียนเข้าร่วมพัฒนาชุมชน จึงเป็นอีกภารกิจหนึ่งของสถานศึกษา ดังนั้นเพื่อเป็นการป้องกัน

การเกิดอุบัติเหตุในระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม จึงกำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไข ดังนี้
 หลีกเลี่ยงกิจกรรมที่อาจเกิดอันตราย หรือไม่เหมาะสมกับนักเรียน ควรจัดครูคอยควบคุมดูแล
 นักเรียนอย่างใกล้ชิด และแบ่งหน้าที่ให้เหมาะสมกับความสามารถของนักเรียนแต่ละคน หลังจาก
 นั้นก็ตรวจสอบอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน เพราะต้องระมัดระวัง
 โดยคำนึงถึงความปลอดภัยเป็นหลัก เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องมีการปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล
 และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบ

7.6 การใช้ลูกโป่งอัดแก๊สในการเปิดงานพิธีต่าง ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 40) ได้กล่าวไว้ว่า
 สถานศึกษานิยมใช้ลูกโป่งอัดแก๊สเป็นอุปกรณ์ ประกอบในกิจกรรมพิธีเปิด กิจกรรมการแข่งขัน
 กีฬาภายใน หรือกีฬาระหว่างสถาบัน ซึ่งสถานศึกษาจะมุ่งเน้นที่ความสวยงาม ความยิ่งใหญ่
 อลังการของกิจกรรมเป็นสิ่งสำคัญ โดยลืมนึกถึงความปลอดภัย หรืออุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้
 ตลอดเวลา ดังนั้น ได้กำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางแก้ไขสำหรับสถานศึกษา คือควร
 หลีกเลี่ยงการใช้ลูกโป่งอัดแก๊ส ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องใช้ แต่ควรระมัดระวังไม่ให้ลูกโป่ง
 อัดแก๊สถูกความร้อน เช่น ประกายไฟจากการสูบบุหรี่หรือประทัด เป็นต้น เมื่อเกิดอุบัติเหตุต้องม
 การปฐมพยาบาล นำส่งสถานพยาบาล และรายงานผู้บังคับบัญชาทราบทันที

จากที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า การจัดมาตรการป้องกันและแก้ไขการร่วม
 กิจกรรมสำคัญต่าง ๆ ของนักเรียน ครูและเจ้าหน้าที่รับผิดชอบกิจกรรม ควรสร้างความตระหนัก
 ให้แก่นักเรียน ในเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ทักษะ ความสามารถต่าง ๆ ของนักเรียน เพื่อเป็นการ
 สนองในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ เพราะกิจกรรมแต่ละอย่างต้องใช้ความคิด ทักษะ วิเคราะห์ และ
 ต้องมีการวางแผน เพื่อหลีกเลี่ยงการเกิดอันตราย เพื่อจะได้ปลอดภัย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ
 ภายในสถานศึกษานั้น สามารถป้องกันและแก้ไขได้จากหลาย ๆ ส่วนที่ต้องดำเนินการร่วมกัน
 นับจากผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรภายในโรงเรียน เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น โรงพยาบาล สาธารณสุขที่ใกล้เคียง ซึ่งจะคอยอบรมให้ความรู้แก่บุคลากร
 ในโรงเรียน ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ความรู้แก่นักเรียนในด้าน
 การจราจร และกฎหมายต่าง ๆ เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น อีกทั้งโรงเรียนก็ต้อง
 มีมาตรการ กฎระเบียบต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาล่วงหน้า

ด้านที่ 2 มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ

ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นมีหลายประเภทด้วยกัน ได้แก่ อัคคีภัย วัตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติ ซึ่งทั้งหมดนี้อาจจะเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา โดยไม่อาจคาดคิดว่า จะเกิดเมื่อไหร่แต่ก็เกิดได้ทุกเมื่อกับสถานศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรดำเนินการวางแผนหรือวางมาตรการเพื่อความปลอดภัยให้กับนักเรียนต่อไป

อุบัติเหตุ หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นโดยมิได้คาดหมาย อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ หรือเกิดจากการกระทำของมนุษย์ ทำให้ผู้เกี่ยวข้องบาดเจ็บ ล้มตาย หรือเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน อุบัติเหตุเกิดขึ้นได้ทุกเพศ ทุกเวลา และทุกสถานที่ ถ้าหากไม่มีการศึกษาและป้องกันที่ดีพอก็ย่อมมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้โดยง่าย (โรงเรียนพระนารายณ์ 2532 : ออนไลน์)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 41) ได้กล่าวไว้ว่า อุบัติเหตุ หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด และไม่เจตนาเราจึงไม่สามารถป้องกันอุบัติเหตุ ทั้งที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติ หรือการกระทำของมนุษย์เอง ไม่ให้เกิดขึ้นเลย แต่ด้วยมาตรการต่างๆ เราสามารถลดจำนวนการเกิด และความรุนแรงของอันตรายลงได้ เช่น แผ่นดินไหว อุทกภัย วัตภัย ฯลฯ

จากความหมายที่กล่าวไว้สรุปได้ว่า อุบัติเหตุ หมายถึง ภัยที่เกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด อาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือการกระทำของมนุษย์ที่ไม่ได้เจตนา ซึ่งทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สิน เช่น อัคคีภัย วัตภัย อุทกภัย ธรณีพิบัติ ดังที่จะกล่าวต่อไป

1. อัคคีภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 43-44) ได้กล่าวไว้ว่า อัคคีภัย คือ ภัยที่เกิดขึ้นจากเพลิงไหม้ เป็นสาธารณภัยประเภทหนึ่งที่มีโอกาสเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน อีกทั้งยังส่งผลต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

สาเหตุที่สำคัญที่สุดของการเกิดอัคคีภัย คือ ความประมาท ความเท่าไม่ถึงการณ์ การขาดความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและระงับอัคคีภัยเบื้องต้น ดังนั้น การป้องกันและระงับอัคคีภัยจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ในช่วงลดความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งภารกิจเกี่ยวกับการป้องกัน แก้ไขและฟื้นฟู เป็นความรับผิดชอบของทุกภาคส่วนในสังคมที่จะต้องร่วมมือกัน

1.1 การเตรียมการก่อนเกิดอัคคีภัยและสิ่งแวดล้อม

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบตรวจสอบอุปกรณ์ที่ก่อให้เกิดอัคคีภัยอย่างสม่ำเสมอ เช่น สายไฟฟ้า ปลั๊กไฟฟ้า การหุงต้ม เป็นต้น
- 2) ให้ความรู้และฝึกซ้อมนักเรียนในเรื่องการดับไฟ การหนีไฟ การเคลื่อนย้ายผู้บาดเจ็บ การซ้อมหนีไฟในสถานศึกษา
- 3) ให้มีการอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด
- 4) ส่งเสริมให้มีการประกันชีวิตแก่ครู บุคลากร และนักเรียนทุกคน
- 5) สถานศึกษาต้องวางแผนรับสถานการณ์การเกิดอัคคีภัยไว้ล่วงหน้า โดยประสานงานกับหน่วยดับเพลิงขององค์กรป้องกันส่วนท้องถิ่น สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด หน่วยงานบรรเทาสาธารณภัยต่าง ๆ และประชาสัมพันธ์ให้ครู บุคลากร และนักเรียนได้รับทราบ เพื่อได้ทำงานประสานกันได้อย่างถูกต้องทุกฝ่าย
- 6) มีแหล่งข้อมูลที่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อเกิดอัคคีภัย
- 7) ในกรณีที่สถานศึกษาต้องจัดเก็บวัสดุเชื้อเพลิง และสารเคมีไวไฟได้ตามจำนวนที่ต้องการใช้ ควรจัดเก็บไว้ในที่ ๆ ห่างไกลจากแหล่งพลังงานความร้อน และพลังงานไฟฟ้า
- 8) จัดตั้งกรูกรูรั้งภายในอาคาร ห้องเรียน ห้องพักครู ห้องเก็บของให้เป็นสัดส่วน
- 9) ควรปิดไฟ ปิดพัดลม และถอดปลั๊กไฟทุกครั้ง เมื่อออกนอกห้องเรียน หรือพักกลางวัน
- 10) ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันไฟฟ้าลัดวงจร และตรวจตราซ่อมบำรุงสิ่งให้นำมาใช้ในการใช้งาน ให้ได้มาตรฐาน เช่น สายไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้า เป็นต้น
- 11) ติดตั้งระบบสัญญาณเตือนภัยพร้อมแผนผังการหนีไฟ และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียน ครู และบุคลากรทุกคนทราบโดยทั่วถึง
- 12) จัดตั้งเครื่องดับเพลิงและอุปกรณ์การดับเพลิงอย่างเพียงพอ และบำรุงรักษาให้พร้อมที่จะใช้งานได้ทันที
- 13) ประสานงานกับชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่นในการจัดเวรยามหมู่บ้าน เพื่อระวังภัยร่วมกัน ตลอดจนปลูกจิตสำนึกในความเป็นเจ้าของทรัพย์สินของทางราชการ

1.2 การปฏิบัติการเมื่อเกิดอัคคีภัย

ในกรณีที่เกิดเหตุแล้ว ให้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยระงับและควบคุมสถานการณ์เบื้องต้น เคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยและเอกสารสำคัญ กำหนดเขตห้ามเข้าในบริเวณที่เกิดอัคคีภัย ประสานงานขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงาน

ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัด โรงพยาบาล การไฟฟ้า หน่วยบรรเทาสาธารณภัย สถานีตำรวจ และฝ่ายปกครอง และองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ เป็นต้น รายงานหน่วยงานต้นสังกัด ผู้บังคับบัญชา

1.3 การฟื้นฟูหลังการเกิดอัคคีภัย

ให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภค บริโภคแก่ผู้ประสบภัยในเบื้องต้น จากนั้นประมาณการความเสียหาย พร้อมรายงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยด่วนเพื่อจะซ่อมแซมอุปกรณ์ สถานที่ ที่ยังสามารถใช้งานได้ พร้อมให้ความช่วยเหลือ ติดตาม ใฝ่ระวังผู้ประสบภัย และช่วยเหลือเบื้องต้น

2. วัตภัย

เอมอัชฌา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์. (2548 : 182) ได้กล่าวไว้ว่า วัตภัย หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่เกิดจากลมพายุพัดผ่าน ซึ่งแรงของพายุ นอกจากทำให้สิ่งต่าง ๆ ที่ขวางทางลมก็จะล้มระเนระนาดหมด ทำอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 45) ได้กล่าวไว้ว่าเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ ซึ่งเกิดจากพายุ ลมแรง ซึ่งสามารถทำความเสียหายได้รุนแรง และเป็นบริเวณกว้าง อาจเป็นอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สิน เนื่องจากสาเหตุด้านภูมิศาสตร์ที่ประเทศไทย ตั้งอยู่ในเขตร้อยชั้น ทำให้ได้รับผลกระทบจากพายุต่าง ๆ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วัตภัย หมายถึง ภัยหรืออันตรายที่เกิดจากลมพายุพัดผ่าน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติ ซึ่งแรงของพายุ นอกจากทำให้สิ่งต่าง ๆ เสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเสียหายอีกด้วย

2.1 การเตรียมการก่อนเกิดวัตภัย

แต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ และสถานการณ์ต่าง ๆ จากกรมอุตุนิยมวิทยา พร้อมทั้งวางแผนป้องกันภัยล่วงหน้า และให้ความรู้ ฝึกซ้อมการหลบวัตภัยในการปฏิบัติตนแก่ นักเรียน ครู และบุคลากรให้พ้นจากอันตราย ให้มีการอยู่เวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้มีการประกันชีวิตตรวจสอบสภาพอาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งแวดล้อมให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง ไม่ก่อให้เกิดอันตรายขณะเกิดลมแรงและพายุ เพื่อป้องกันในระยะยาว ให้มีการปลูกต้นไม้เป็นแนว เพื่อลดความรุนแรงของพายุ พร้อมกับจัดสร้างเครื่องข่ายองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้ทันทีเมื่อเกิดวัตภัย

2.2 การปฏิบัติการเมื่อเกิดวาทภัย

ในกรณีที่เกิดเหตุแล้ว ให้ดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ โดยระงับ และควบคุมสถานการณ์เบื้องต้นก่อนที่จะเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัยและเอกสารสำคัญ หลังจากนั้นก็ประสานงานให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประสบวาทภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ

2.3 การฟื้นฟูหลังการเกิดวาทภัย

ก่อนอื่นต้องให้ความช่วยเหลือผู้ประสบวาทภัย ทั้งด้านเครื่องอุปโภคและบริโภคในเบื้องต้น หลังจากนั้นก็ประมาณการความเสียหาย พร้อมรายงานขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยด่วน พร้อมตรวจสอบความเสียหาย ซ่อมแซมแก้ไขอาคารเรียน อาคารประกอบ และสิ่งแวดล้อม และปรับสภาพให้สามารถจัดการเรียนการสอน ได้ตามปกติโดยเร็ว ประสานติดตามและเฝ้าระวังสุขภาพจิตของผู้ประสบภัย และให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

3. อุทกภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 48-49) เป็นภัยธรรมชาติจากน้ำท่วม ทำให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งมีสาเหตุมาจากฝนตกหนักติดต่อกันเป็นเวลานาน น้ำทะเลหนุน เป็นต้น ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลบางแห่ง สภาพอากาศที่เกิดร่วมกับคลื่นพายุซัดฝั่งก็ทำให้เกิดอุบัติเหตุ เป็นบริเวณกว้างได้เช่นกัน ปัญหาการเกิดน้ำท่วม มักจะเกิดจากน้ำหลากจากภูเขา น้ำท่วมบริเวณลุ่มแม่น้ำและชายฝั่ง ทั้งนี้เนื่องจากการตัดไม้ทำลายป่า การพัฒนาพื้นที่บริเวณลุ่มแม่น้ำและชายฝั่งทะเล รวมทั้งพื้นที่ที่อยู่ต่ำกว่าระดับน้ำทะเล เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยหรือ เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้เพิ่มขึ้นมากมาย

เอมอัซมา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์. (2548 : 182) ได้กล่าวไว้ว่าหมายถึงเป็นภัยที่เกิดจากภาวะน้ำท่วม หรือการที่น้ำทะเลหรือน้ำในแม่น้ำลำคลองมีระดับสูงมากจนกระทั่งท่วมล้นฝั่ง ไหลบ่าไปท่วมบ้านเรือน และสิ่งก่อสร้างต่างๆ ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

3.1 การเตรียมการก่อนเกิดอุทกภัย

แต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ และสถานการณ์ต่าง ๆ จากกรมอุตุนิยมวิทยาพร้อมทั้งวางแผนป้องกันภัยล่วงหน้า จัดให้ความรู้ในการปฏิบัติ ฝึกซ้อมการหลบอุทกภัย แก่นักเรียน ครู และบุคลากรให้พ้นจากอันตราย จัดเวรยามรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมให้มีการประกันชีวิตแก่นักเรียน ครู และบุคลากรทุกคน ดูแลทรัพย์สินของทางราชการ มีการจัดเก็บสัมภาระวัสดุอุปกรณ์ เอกสารสำคัญ พร้อมขนย้ายได้ทันทีเมื่อเกิด

อุทกภัย สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยให้มีการวางแผนการก่อสร้างอาคารให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ พร้อมทั้งวางระบบการระบายน้ำและแนวป้องกันอุทกภัย รวมทั้งมีการซักซ้อมวางแผนการป้องกัน มีแหล่งข้อมูลที่สามารถติดต่อขอความช่วยเหลือได้ทันที เมื่อเกิดอุทกภัย ให้ความรู้ในการปฏิบัติตนให้ถูกสุขลักษณะในระหว่างน้ำท่วม เช่น การบริโภคอาหาร และน้ำดื่มที่สะอาดเท่านั้น ล้างมือบ่อยครั้งด้วยสบู่และน้ำสะอาด ถ้าสัมผัสกับน้ำท่วม ฯลฯ

3.2 การปฏิบัติการเมื่อเกิดอุทกภัย

สั่งปิดสถานศึกษาเพื่อประเมินสถานการณ์แล้วว่าอาจก่อให้เกิดอันตราย ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการเคลื่อนย้ายสิ่งของ ขอความช่วยเหลือ เมื่อประสบอุทกภัยจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและองค์กรสาธารณกุศลต่าง ๆ และประมาณการความเสียหาย รายงานของงบประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัดโดยด่วน

3.3 การฟื้นฟูหลังการเกิดอุทกภัย

ให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภค และบริโภค ได้ทันทีในเบื้องต้น ตรวจสอบ ซ่อมแซม ปรับปรุง และแก้ไขความเสียหายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากอุทกภัย ให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตามปกติโดยเร็ว ติดตาม เฝ้าระวังสุขภาพจิต และสุขภาพกายของผู้ประสบภัย และให้ความช่วยเหลือเบื้องต้น

4. ธรณีพิบัติภัย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 50-51) ได้กล่าวไว้ว่า ธรณีพิบัติภัย หมายถึง ภัยธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับพื้นโลก ซึ่งเป็นภัยที่มีสาเหตุจากภายในเปลือกโลก เช่น แผ่นดินไหว ภูเขาไฟระเบิด เป็นต้น และเป็นภัยที่มีสาเหตุจากภายนอก เช่น แผ่นดินถล่ม แผ่นดินทรุด แผ่นดินยุบ การกักเซาะชายฝั่งทะเล และเกิดคลื่นยักษ์ เป็นต้น

เอมอัชมา รัตน์ริมจง วัฒนบูรานนท์. (2548 : 195) ได้กล่าวไว้ว่า แผ่นดินไหวเป็นปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เกิดขึ้นจากการระบายพลังงานความเครียดที่สะสมไว้กลายเป็นพลังงานจลน์ ทำให้เกิดคลื่นสั่นสะเทือนกระจายไปโดยรอบ การสั่นสะเทือนนั้นเป็นผลรวมของคลื่นที่มีความถี่ขนาดต่างๆ กัน

4.1 การเตรียมการรับภัยจากแผ่นดินไหว

แต่งตั้งผู้รับผิดชอบติดตามข่าวพยากรณ์อากาศ และสถานการณ์ต่าง ๆ จากกรมอุตุนิยมวิทยาพร้อมทั้งวางแผนป้องกันภัยล่วงหน้า จัดให้ความรู้ในการปฏิบัติตนแนะนำฝึกทักษะการปฐมพยาบาล และฝึกซ้อมการหลบภัยจากแผ่นดินไหว แก่ครู นักเรียน และบุคลากร

มีการวางแผนป้องกันสำหรับสถานศึกษา ตรวจสอบอาคารเรียน อาคารประกอบ ปรับปรุง ซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพมั่นคงแข็งแรง

4.2 การปฏิบัติเมื่อเกิดแผ่นดินไหว

กรณีสถานศึกษาอยู่ในพื้นที่เสี่ยงภัยให้จัดเตรียมอุปกรณ์นิรภัย มีการปฐมพยาบาลผู้ที่ได้รับบาดเจ็บ ณ จุดเกิดเหตุ แล้วนำส่งโรงพยาบาล จากนั้นกำหนดเขตควบคุม ห้ามผู้ไม่เกี่ยวข้องเข้าไปในพื้นที่กำหนด ประสานงานขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3 การฟื้นฟูหลังจากเกิดแผ่นดินไหว

ให้ความช่วยเหลือเครื่องอุปโภคบริโภค แก่ผู้ประสบภัยในเบื้องต้น ติดตาม เฝ้าระวังสุขภาพจิต และให้ความช่วยเหลือ ประเมินการความเสียหาย รายงานขอความช่วยเหลือ จากหน่วยงานต้นสังกัด พร้อมรายงานของประมาณจากหน่วยงานต้นสังกัด

จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขอุบัติภัย ภายในสถานศึกษานั้น สามารถป้องกันและแก้ไขได้จากหลาย ๆ ส่วนที่ต้องดำเนินการร่วมกัน นับจากผู้บริหารโรงเรียน ครู บุคลากรภายในโรงเรียน เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยบริการบรรเทาสาธารณภัยที่ใกล้เคียง ซึ่งจะคอยอบรมให้ความรู้ แก่บุคลากรในโรงเรียน ในการใช้เครื่องดับเพลิงเบื้องต้น การเตรียมการ การปฏิบัติและการ ฟื้นฟูในเรื่องต่าง ๆ และคอยฟังข่าวสารต่าง ๆ หรือข่าวพยากรณ์อากาศและสถานการณ์ต่าง ๆ จากกรมอุตุนิยมวิทยา เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น อีกทั้งโรงเรียนก็ต้องมีมาตรการ ภาวะเฝ้าระวังต่าง ๆ เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาเหล่านั้น

ด้านที่ 3 มาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคม

สังคม หมายถึง การรวมกลุ่มคนที่มารวมตัวกันและมีการปฏิบัติต่อกันตาม หน้าที่ของแต่ละกลุ่มตามระเบียบแบบแผนของสังคม

ปัญหาสังคม หมายถึง ปัญหาสังคมเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจะเข้าใจกัน หรือเชื่อกันว่าสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อคนจำนวนมากในสังคมและเห็นว่าควร รวมกันแก้ปัญหาให้ดีขึ้น

คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ คณะ (2539 : 1-3) ได้กล่าวไว้ ว่าเด็กเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคม ที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตเด็กจำเป็นที่จะได้รับการเลี้ยงดูจากผู้ใหญ่ในสังคม ที่สามารถให้ความเข้าใจ ความรัก และความอบอุ่น บิดามารดา

ก็จะเป็รรูปแบบที่ดีให้กับเด็กที่จะเติบโตในอนาคตต่อไป จากบิดามารดา และสมาชิกในครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันทางสังคม และเป็นรากฐานของชีวิตของเด็ก

ในสังคมไทยจะพบว่า บิดามารดาทุกคนไม่สามารถทำหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู ตามที่สังคมคาดหวังได้ ทำให้ทอดทิ้งละเลยเด็ก กระทบทารุณ ทารุณเด็ก มีเด็กที่ดำรงชีวิตในที่ลำบาก ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองเด็กต้องช่วยกันหาป้องกัน บำบัดฟื้นฟูเด็กถูกทอดทิ้ง และถูกกระทำทารุณ

1. การล่วงละเมิดทางร่างกายของจิตใจ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า จากสถานการณ์ทางสภาพแวดล้อมของสังคมไทยในปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ได้ส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างยิ่ง โดยเฉพาะความเสื่อมโทรมทางด้าน คุณธรรม จริยธรรม ของคนในสังคม อีกทั้งภาวการณ์บีบคั้นทางด้านเศรษฐกิจ ได้กลายเป็น ตัวกระตุ้นที่สำคัญที่ก่อให้เกิดปัญหาความรุนแรง การเอารัดเอาเปรียบ รวมไปถึงการกดขี่ ข่มเหง ของคนในสังคม ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ได้ลุกลามเข้าสู่สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษา ควรกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไข โดยให้มีคณะกรรมการเฝ้าระวังในสถานที่ที่เสี่ยง และให้ คำปรึกษา ให้ความรู้แก่ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน สามารถประสานงานหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้

2. การทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตาย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 57) ได้กล่าวไว้ว่า สังคมปัจจุบันเป็นสังคมแห่งการแข่งขัน การดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม เป็นไปในลักษณะที่ต้อง แข่งขันกับตัวเองและผู้อื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการยอมรับของสังคม ทำให้นักเรียนเกิดความวิตกกังวล มีภาวะกดดันที่รุนแรงซึ่งความเครียดที่เกิดขึ้นส่งผลให้นักเรียนหาทางออกด้วยการกระทำตัวเอง และคิดสั้น เพื่อหนีปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ แล้วปัญหาการทำร้ายตัวเอง และการฆ่าตัวตายเป็น ปัญหาที่

1) เกิดจากสัมพันธภาพในครอบครัวไม่ดี แยกแยก ทะเลาะวิวาท ไม่สามารถ สร้างสัมพันธกับผู้อื่นได้ รู้สึกโดดเดี่ยว ไม่มีผู้เข้าใจตนเอง ไม่มีเป้าหมายในชีวิต ไม่เห็นคุณค่า แห่งตน คิดว่าตนเองไม่มีความสามารถ มีปมด้อย ไม่เป็นที่ยอมรับ ไม่ได้รับความยุติธรรม ไม่สามารถปรับตนเองเข้ากับผู้อื่นได้

- 2) การสูญเสียบุคคลหรือสิ่งอันเป็นที่รัก หรือมีเหตุการณ์กระทบจิตใจอย่างรุนแรง ขาดที่พึ่งขาดการให้คำปรึกษา ไม่มีทางเลือก และทางออกในการแก้ปัญหา
 - 3) การผิดปกติทางชีวเคมีของสมองในส่วนที่มีการควบคุมอารมณ์ หรือโรคทางร่างกาย เช่น ต่อมไทรอยด์ หรือการได้รับยารักษาโรคบางชนิด มีอาการเจ็บป่วยเรื้อรัง
 - 4) ลักษณะบุคลิกภาพ อารมณ์เปลี่ยนแปลงง่าย ก้าวร้าวไม่สามารถแสดงออกได้โดยตรงแต่ชอบใช้วิธีการรุนแรง สู้ตายจึงทำร้ายตนเอง
 - 5) เกิดจากความกดดันทางด้านปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ระบบการจัดการศึกษา ขาดผู้ช่วยเหลือหาทางออกในการแก้ปัญหาไม่ได้
 - 6) เกิดจากการคิดสารเสพติด มีอาการทางประสาทอย่างรุนแรง
- วัลลภ ตังคณานุรักษ์ (2535 : 160-161) ได้กล่าวไว้ว่า การฆ่าตัวตายของเด็กนั้น เป็นวิกฤตการณ์ในสังคมที่รุนแรงที่สุด ขณะเดียวกันวิกฤตดังกล่าวก็มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นการรีบเร่งหาหนทางที่จะตัดวงจรวิกฤตที่จะเกิดขึ้นแก่เด็กที่จะต้องป้องกัน โดยเริ่มตั้งแต่
- 1) ปรับสภาพครอบครัวเชิงเดี่ยวให้พร้อมที่จะเลี้ยงดูลูกที่เกิดมา โดยจะต้องเริ่มเปิดอบรมให้สมาชิกในสังคมทุกคน ได้มีโอกาสเรียนรู้และเข้าใจถึงวิธีการเลี้ยงดูลูกที่ถูกต้องเสียก่อนที่จะมีคู่ครอง ขณะเดียวกันหน่วยงานของรัฐและเอกชนจะต้องเห็นความสำคัญของความอบอุ่น
 - 2) สถาบันโรงเรียนจะต้องกลับมาให้ความสนใจเกี่ยวกับอารมณ์ความรู้สึกของเด็กอย่างจริงจัง เพราะปัจจุบันยังมีเด็กจำนวนมากที่ครอบครัวแตกแยก ถูกทารุณ ฆาตกรรม ฆาตกรรมอย่างรุนแรง กระทั่งตกอยู่ในภาวะซึมเศร้า สุขภาพจิตเสื่อม เป็นทุกข์ ดังนั้นโรงเรียนจึงเป็นสถาบันที่รองรับเด็กเหล่านี้ต่อจากบ้าน หากครูภายในโรงเรียนปฏิบัติตนอย่างเป็นกัลยาณมิตรซึ่งทำให้เด็กมีที่พึ่งทางใจ

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า การทำร้ายตัวเองและการฆ่าตัวตายอาจเกิดจากความวิตกกังวลและมีภาวะกดดันที่รุนแรง ไม่เข้าใจกันในกลุ่มครอบครัว ครอบครัวแตกแยก ทะเลาะวิวาท ไม่สามารถสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ รู้สึกโดดเดี่ยว ไม่มีผู้เข้าใจตนเองเหตุการณ์กระทบจิตใจอย่างรุนแรง ขาดที่พึ่ง ขาดการให้คำปรึกษา รู้สึกโดดเดี่ยว ไม่มีผู้เข้าใจตนเอง หาทางออกในการแก้ปัญหาไม่ได้ ดังนั้นจึงต้องกำหนดมาตรการไว้ดังนี้

มาตรการป้องกันและแก้ไข

- 1) จัดให้มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมอบหมายให้ครูที่ปรึกษาหรือครูแนะแนว ทำการศึกษาสังเกตพฤติกรรมเป็นรายกรณี

- 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาสภาพจิตใจนักเรียน โดยเชิญบุคคลภายในและภายนอก เช่น นักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์มาให้ความรู้
- 3) จัดกิจกรรม ปลุกฝังให้เกิดความรัก ความสามัคคี ความเอื้ออาทรและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจให้อภัยซึ่งกันและกัน
- 4) สร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทางศาสนา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สมาคม หรือมูลนิธิ ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาจิตใจ
- 5) จัดกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างหลากหลาย เช่น การฝึกสมาธิ วิชาการศิลปะ ดนตรี กีฬา นันทนาการ ทักษะทางอาชีพ เป็นต้น
- 6) การจัดกิจกรรมและทัศนศึกษาแหล่งธรรมชาติ เพื่อผ่อนคลายและรักษาสภาพจิตใจ
- 7) เมื่อพบกรณีที่นักเรียนมีปัญหา ต้องประสานพ่อแม่ ผู้ปกครองทันที เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะหน้าด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น
 - 7.1 สนทนาทำความเข้าใจเป็นการแก้ปัญหาที่ดี ในการสื่อให้รับรู้ถึงความรักและห่วงใยบุตรหลาน
 - 7.2 เปิดโอกาสให้นักเรียนบอกเล่าถึงปัญหาที่เกิดขึ้นที่แท้จริง และพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถและจริงใจ
 - 7.3 แสดงความห่วงใย จริงใจ เพื่อสร้างความไว้วางใจต่อบุคคลรอบข้าง
- 8) ใช้กระบวนการทางจิตวิทยาโดยผู้เชี่ยวชาญ เช่น จิตแพทย์ หรือบุคคลที่ผู้ป่วยไว้วางใจ ชอบพอรักใคร่ให้คำปรึกษาอย่างสม่ำเสมอ ไม่ปล่อยให้หมกมุ่นเมื่อเกิดความไม่สบายใจ หาเวลาทำความเข้าใจกับพ่อแม่ เพื่อให้ทำความเข้าใจกับเด็กว่าคิดอย่างไร เพื่อให้ความรู้สึกลดลง หวังในชีวิตจะได้หมดไป

3. สารเสพติด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 59) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจุบันปัญหาการแพร่กระจายของสารเสพติด นับได้ว่าเป็นปัญหาที่สำคัญของทุกประเทศ เพราะเป็นตัวการบ่อนทำลายความเจริญของทรัพยากรมนุษย์ อันเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเยาวชน และนับวันจะทวีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว เป็นผลมาจากปัจจัยที่สำคัญหลายประการพอสรุปได้ดังนี้

- 1) บุคคลขาดจุดยืน และไม่เห็นคุณค่าของตนเองทำให้หันไปทดลอง และแก้ปัญหาโดยพึ่งยาเสพติด

2) ปัญหาครอบครัวขาดความอบอุ่น มุ่งเน้นการทำมาหากินเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ทำให้ขาดการเอาใจใส่ในการอบรมดูแลบุตร

3) ระบบการศึกษาที่เน้นการแข่งขัน ทำให้เยาวชนเกิดความเครียดหันไปพึ่งยาเสพติด

4) ต้องการยอมรับในสังคมโดยเฉพาะเยาวชนต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อนในทางที่ผิด

5) สภาพแวดล้อมในปัจจุบัน ยาเสพติดแพร่กระจายไปในที่ต่าง ๆ อย่างรวดเร็วสามารถหามาเสพได้โดยง่าย

6) เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้งช่องว่างของกฎหมายที่ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดได้

7) สื่อมวลชนเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ล่อแหลม ทำให้เยาวชนเลียนแบบในทางที่ผิดศีลธรรม

มาตรการป้องกันและแก้ไข

1) จัดกิจกรรมเสริมทักษะชีวิต โดยสร้างความตระหนัก เพื่อให้เห็นคุณค่าแห่งตน เช่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อน

2) จัดโครงการ “ครอบครัวเข้มแข็ง โรงเรียนอบอุ่น” เพื่อเชื่อมและหลอมรวมพลังระหว่างบ้านและโรงเรียน ให้เป็นที่พึ่งแก่เด็กและเยาวชนอย่างแท้จริง

3) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนได้แสดงออกตามความสามารถที่ถูกต้อง เช่น ศิลปะ ดนตรี กีฬา เป็นต้น

4) จัดกิจกรรมเสริมสร้างการยอมรับทางสังคม เช่น โครงการ TO BE NUMNER ONE เวทีคนเก่ง อย. น้อย เป็นต้น

5) จัดตั้งกลุ่มเฝ้าระวังโดยอาศัยกระบวนการเครือข่ายทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

6) การให้ข้อมูลข่าวสาร ร่วมมือประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ

7) นำศาสนธรรมสู่เด็กและเยาวชนเพื่อเป็นหลักในการดำรงชีวิต ด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันทางศาสนาและสถานศึกษา

8) ให้ความรู้แก่นักเรียนในการใช้วิจารณญาณเลือกชมสื่อในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม เช่น การจัดแผนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่เน้นผู้เรียน การคิดวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้อง

9) จัดบรรยายกาลสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้สะอาดร่มรื่น สวยงาม เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

10) เฝ้าระวังในที่ลับตาในบริเวณจุดที่เป็นอันตรายและเสี่ยงต่อการกระทำ ความผิด เช่น ห้องน้ำ ห้องส้วม โดยกำหนดให้ครูและนักเรียนเป็นแกนนำนักเรียนเครือข่าย ตรวจสอบสอดส่องดูแลอยู่เสมอ

11) ใช้มาตรการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

12) แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบแก้ไขปัญหาให้นักเรียนติดยาเสพติด

ตามกระบวนการดังต่อไปนี้

12.1 จัดทำทะเบียนผู้ติดยาเสพติด

12.2 ประสานงานความร่วมมือผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบสุขภาพ บำบัดรักษาและฟื้นฟูให้กับนักเรียนที่ติดยา

12.3 มอบหมายหน้าที่ให้ครูศึกษาติดตามพฤติกรรมเป็นรายกรณี

13) จัดกิจกรรมคืนคนดีสู่สังคม

14) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้ความช่วยเหลือโดยครูดำเนินการตามระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียน

โสภณ เสือพันธ์ (2549 : 242-243) ได้กล่าวถึง การป้องกันสารเสพติด ไว้ว่าปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาและหน้าที่ของทุกคน ทุกๆหน่วยงานต้องร่วมกันรับผิดชอบ และร่วมมือกันดำเนินการในด้านการป้องกันสารเสพติด ควรเริ่มจากเด็กและเยาวชนให้รู้จัก การป้องกันตนเองจากสารเสพติดได้ เพราะเด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรบุคคลอันมีค่าที่จะเป็น พลังสำคัญต่อสังคม และประเทศชาติต่อไปในอนาคต มาตรการเพื่อป้องกันสารเสพติด สามารถ ปฏิบัติได้ดังนี้

1. เด็กและเยาวชนกับการป้องกันตนเองจากสารเสพติด

1) หมั่นศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยและอันตรายอันเกิดจากการใช้ สารเสพติด ตลอดจนเรียนรู้ถึงวิธีการใช้ยาให้ถูกหลักการแพทย์

2) มีความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะไม่ริลอง ทดลองสารเสพติด เพราะอาจ ติดยาจากการลองเสพ 1-2 ครั้ง

3) ไม่เชื่อคำโฆษณาชวนเชื่อ หรือคำชักชวนใดๆ ว่าสารเสพติดจะช่วย คลายทุกข์สร้างสุขสนุกสนาน

4) รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม

5) รู้จักเลือกคบเพื่อนที่ดี ไม่มั่วสุมกับเพื่อนที่เกี่ยวข้องกับสารเสพติด

6) เมื่อมีปัญหาควรรีบปรึกษาผู้ใหญ่

2. พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์กับการป้องกันสารเสพติด

- 1) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของสารเสพติดอย่างสม่ำเสมอ
 - 2) แนะนำ ตักเตือน ให้ความรู้แก่สมาชิกของตน ให้เกิดความตระหนักถึงโทษและพิษภัยของสารเสพติด
 - 3) สอดส่องดูแลสมาชิกของตนเองอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่าติดสารเสพติดให้รีบนำไปบำบัดรักษาทันที
 - 4) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่สมาชิกด้วยการไม่สูบบุหรี่ และไม่ใช้สารเสพติดทุกชนิด
 - 5) ให้คำปรึกษา เป็นที่ปรึกษาแก่สมาชิก เมื่อสมาชิกมีปัญหา
 - 6) ส่งเสริมให้สมาชิกใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
 - 7) ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ทางราชการที่เกี่ยวข้องกับการปราบปราม โดยการแจ้งข่าวสารเกี่ยวกับแหล่งผลิต ค้า จำหน่าย และแหล่งมั่วสุม เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย
- จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่ามาตรการป้องกันและแก้ไขสารเสพติดนั้น พ่อแม่ ผู้ปกครอง ครู อาจารย์ เด็กและเยาวชน ต้องร่วมกันศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยและอันตรายอันเกิดจากการใช้สารเสพติด ตลอดจนเรียนรู้ถึงวิธีการใช้ยาให้ถูกหลักการแพทย์ และสามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ตักเตือน เพื่อให้เด็กและเยาวชนจะได้ไม่หลงผิด

4. การอุปโภคบริโภค

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 60) ได้กล่าวไว้ว่า ในการดำรงชีวิตของมนุษย์เพื่อการอยู่รอด คือ การอุปโภคและบริโภค ซึ่งจะสามารถดำรงชีวิตอยู่อย่างปลอดภัย สถานศึกษาเป็นสถาบันที่ผู้ปกครองนำบุตรหลานมาศึกษาหาความรู้ จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านอุปโภคบริโภคของนักเรียนให้ได้มาตรฐาน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ปกครอง ในขณะที่ผู้ประกอบการภายในโรงเรียนพยายามทุกวิถีทางที่จะแสวงหาผลประโยชน์สูงสุด โดยการลดต้นทุนการผลิตด้านการใช้วัสดุคุณภาพต่ำ มีสารเคมีปนเปื้อน จำหน่ายวัสดุอุปกรณ์โดยไม่คำนึงถึงสวัสดิภาพของผู้ใช้จากการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการอุปโภคบริโภคสามารถสรุปสาเหตุของปัญหาได้ ดังนี้

- 1) นักเรียนบริโภคอาหาร น้ำ นม ที่เป็นพิษไม่เหมาะสม จะเป็นอันตรายต่อร่างกาย
- 2) การบริโภคอาหารที่ไม่ถูกสุขลักษณะ อาจเป็นสาเหตุโรคติดต่อในโรงเรียนได้ง่าย

3) นักเรียนได้รับอันตรายจากเครื่องใช้ต่าง ๆ หรืออุปกรณ์การเรียนการสอน
ในสถานศึกษาโดยความประมาทหรือบกพร่องของเจ้าหน้าที่ หรือครูที่ดูแล

4) การจัดทำมาตรฐานสุขาภิบาลและโภชนาการในสถานศึกษาไม่ถูกต้อง

5) ขาดการตรวจสอบคุณภาพและสารปนเปื้อนในอาหาร และน้ำดื่ม

ในสถานศึกษา

มาตรการป้องกันและแก้ไข

1) แต่งตั้งคณะกรรมการโภชนาการสถานศึกษา เพื่อกำกับติดตามดูแล
และควบคุมคุณภาพอาหารและเครื่องดื่มในสถานศึกษาตามมาตรฐานที่กำหนด

2) จัดให้มีชมรมคุ้มครองผู้บริโภคในสถานศึกษา (อช. น้อย) เพื่อตรวจสอบ
คุณภาพและสารปนเปื้อนในอาหาร และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร

3) จัดระบบมาตรฐานสุขาภิบาลโรงอาหาร อาคารโรงเรียน อาคารประกอบ

4) จัดทำป้ายนิเทศ ให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อโฆษณา ในการใช้เครื่องอุปโภค

และบริโภค

5) จัดให้มีเจ้าหน้าที่ทำความสะอาด รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายใน
โรงอาหารของโรงเรียน

6) จัดให้มีระบบกำจัดขยะ การบำบัดน้ำเสีย และจัดสร้างบ่อดักไขมัน

7) จัดให้มีระบบประกันอุบัติเหตุให้กับบุคลากรและนักเรียน

8) จัดกิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้แก่นักเรียน ครู และบุคลากร ในการรู้จักวิธีใช้
และการเก็บรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ที่ถูกต้องสุขอนามัย

9) จัดทำป้ายนิเทศรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการอุปโภคและบริโภค และ
อันตรายอันเกิดจากการใช้เครื่องอุปโภคและบริโภค ห้องน้ำ ห้องส้วม และเครื่องใช้ต่าง ๆ
รวมถึงอาหาร

10) จัดบูรณาการความรู้ทางด้านโภชนาการเข้าในหลักสูตรสถานศึกษา

11) ในกรณีที่เกิดอุบัติเหตุจากการอุปโภคบริโภคของนักเรียนภายใน
สถานศึกษาให้ดำเนินการปฐมพยาบาลเบื้องต้นก่อนส่งต่อสถานพยาบาลที่ใกล้เคียง

12) ประสานงานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนรับทราบเมื่อเกิดเหตุ เพื่อความร่วมมือ
ในการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง

13) จัดครูพยาบาลหรือครูอนามัยโรงเรียนอำนวยความสะดวกในการดูแล
รักษาพยาบาลร่วมกับผู้ปกครองเพื่อรับทราบข้อมูลนักเรียน

14) รายงานเหตุการณ์ให้ผู้บังคับบัญชาทราบตามลำดับชั้น

15) ติดต่อประสานงานบริษัทผู้รับประกันอุบัติเหตุให้กับบุคลากรและนักเรียน เพื่อขอรับสินไหมทดแทน

5. การทะเลาะวิวาท

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 62) ได้กล่าวไว้ว่า จากสภาพการณ์ปัจจุบันที่เกิดเหตุการณ์ นักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยใช้ความรุนแรง ในการตัดสินใจแก้ปัญหา ก่อการทะเลาะวิวาท ใช้อาวุธทำร้ายร่างกายคู่กรณีหรือฝ่ายตรงข้ามที่ไม่ใช่ สถาบันของตนส่งผลให้ตนเองและผู้อื่นได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิต พฤติกรรมดังกล่าวเป็นอันตราย ต่อสวัสดิภาพ และอนาคตของนักเรียน ตลอดจนประชาชนทั่วไป เป็นการบั่นทอนขวัญ และ กำลังใจ บรรยากาศการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นอย่างยิ่ง ปัญหาดังกล่าวทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นจนเป็น ความวิตกกังวลของสังคม อาจมีเหตุ ดังนี้

1) คุณลักษณะความคิดของตัวนักเรียนเอง ซึ่งมาจากพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และกระบวนการเข้าสู่สังคม ทักษะคิด ต่อความรุนแรง โดยจำแนกได้ดังนี้

1.1 การคบเพื่อน เกิดจากสภาวะช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นช่วงวัยที่ให้ความสำคัญ ต่อเพื่อนเป็นพิเศษ วยคึกคะนอง เพราะเชื่อเพื่อน มีพลังฮึกเหิมกล้าทำผิด อยากรเด่นดัง ต้องการ การยอมรับในกลุ่มเพื่อน

1.2 มีค่านิยมในทางที่ผิด รักเพื่อน รักสถาบัน เป็นพฤติกรรมของวัยรุ่น ชอบทำในสิ่งที่ทำหาย ต้องการให้เพื่อนยอมรับเพื่อศักดิ์ศรี ประเพณีค่านิยมในระบบรุ่นพี่รุ่นน้อง ต้องการแสดงความเก่งอยู่เหนือกลุ่มอื่น การถูกทำร้าย ชีดเขียนข้อความ เหยียดหยามฝ่ายตรงข้าม

2) สภาพการเลี้ยงดูจากครอบครัวที่แตกต่าง

2.1 ครอบครัวแตกแยกและชีวิตอิสระมีสิ่งยั่วยุนำไปสู่ปัญหาพฤติกรรม เบี่ยงเบนประกอบกับการอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสม ทำให้เด็กหันเหชีวิตไปในทางเสื่อม เด็กจะเห็นความรุนแรงจากครอบครัวเป็นเรื่องธรรมดา

2.2 ผู้ใหญ่ไม่ให้ความสนใจเท่าที่ควร ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างความรัก ความเข้าใจที่เด็กควรจะได้รับจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เมื่อมีปัญหาจึงไม่กล้าพูดคุยปรึกษาหารือ กับพ่อแม่ แต่จะไปปรึกษากับเพื่อน

2.3 วิธีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน บางครอบครัวเลี้ยงดูอย่างประคบประหม่อม บางครอบครัวเลี้ยงดูด้วยการให้ช่วยเหลือตัวเอง ตัดสินใจเอง ขาดความใกล้ชิดกับพ่อแม่ เด็กบางคนกลัวพ่อแม่

3) พฤติกรรมเลียนแบบที่ไม่เหมาะสมจากสื่อประเภทต่าง ๆ เช่น การโฆษณา
ละคร ภาพยนตร์ที่ส่งเสริมความรุนแรง

มาตรการป้องกันและแก้ไข

1) แต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบและแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการทะเลาะ
วิวาทของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

2) ดำเนินการตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดย
การจัดทำข้อมูล

3) จัดทำระบบเครือข่ายระหว่างผู้ปกครอง ชุมชน สถานศึกษา เพื่อ
การสื่อสารและประสานสัมพันธ์ร่วมมือป้องกันแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียน

4) จัดทำระบบเครือข่ายประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ผู้บริหาร
สถานศึกษา ครูฝ่ายปกครอง ครูแนะแนวในระดับกลุ่มโรงเรียน หรือสหวิทยาเขต

5) จัดกิจกรรมตามโครงการระหว่างสถานศึกษาหรือภายในสถานศึกษา
เกี่ยวกับการสร้างค่านิยมการแสดงออก เช่น โครงการสานสายใย สายสัมพันธ์เพื่อนร่วมทาง
ต่างโรงเรียน กิจกรรมเพื่อชีวิตที่ดีแก่นักเรียน กิจกรรมอาสาพัฒนาชุมชน เป็นต้น

6) จัดให้มีหน่วยเคลื่อนที่เร็ว เพื่อเข้าระงับเหตุการณ์ที่มีเหตุทะเลาะวิวาท
โดยประสานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

7) สถานศึกษาประสานแจ้งผู้ปกครองนักเรียนผู้ก่อเหตุ ผู้ได้รับบาดเจ็บ
ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบและจัดเจ้าหน้าที่ดูแล โดยรายงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบตามลำดับ

8) ประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9) จัดโครงการอบรมหลักสูตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนักเรียนที่ก่อเหตุ
ทะเลาะวิวาท

6. การถูกล่อลวงและลักพา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 63) สถานศึกษา
เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่ นักเรียน การดูแลนักเรียนที่อยู่ใน
ในความปกครองให้ได้รับความปลอดภัยจากการถูกล่อลวงและลักพา จากสภาพสังคมปัจจุบัน
ครอบครัว สังคม คุณธรรม จริยธรรม กระแสวิถีชีวิตแบบตะวันตก ความยากจน มีผลและ
แนวโน้มที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการล่อลวงและลักพาเพิ่มขึ้น และสามารถให้ความดูแลคุ้มครอง
นักเรียนให้ปลอดภัยได้ จำเป็นต้องศึกษาถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าว สามารถสรุปได้ ดังนี้

- 1) ผู้เรียนขาดทักษะในการตัดสินใจ การคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า
- 2) เกิดกระบวนการแสวงหาผลประโยชน์จากเด็กในแต่ละช่วงวัย เช่น การค้าประเวณี ขอทาน เป็นต้น
- 3) ความบกพร่องในมาตรการดูแลคุ้มครองนักเรียนของสถานศึกษา
- 4) เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบหรือผู้เกี่ยวข้องละเลยหรือขาดการดูแลเอาใจใส่อย่างทั่วถึง

5) บริเวณสถานศึกษาและเส้นทางการเดินทางมาสถานศึกษามีจุดล่อแหลมและเสี่ยงภัย เอื้อต่อการเกิดปัญหาและการล่อลวง เช่น เส้นทางการเดินทางมาสถานศึกษาค่อนข้างเปลี่ยว โกล และมีผู้คนสัญจรน้อย ทำให้ไม่ปลอดภัยและเปิดโอกาสให้มิจฉาชีพดำเนินการได้

6) ปัญหาครอบครัว ความแตกแยกภายในครอบครัว ขาดการดูแลเอาใจใส่ให้ความรู้ ความรักและความอบอุ่นอย่างเพียงพอ

จากสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้น สถานศึกษาควรจัดมาตรการป้องกันและแก้ไข โดยจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะในการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตัดสินใจ ให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง รวมไปถึงทักษะการป้องกันตัวเองให้พ้นจากการถูกล่อลวงและลักพา ให้สถานศึกษาจัดระบบรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ จัดเวรยาม เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในสถานศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานชุมชน ผู้ปกครองเครือข่ายของรัฐในการสอดส่องดูแลนักเรียนอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอ

ณัฐธิดา ลิ้มเฉลิม (2550 : 10) ได้กล่าวไว้ว่ามาตรการป้องกันและแก้ไขการล่วงละเมิดทางร่างกายของจิตใจ เป็นหน้าที่ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนจะได้ร่วมมือกันจัดกิจกรรมเสริมทักษะในการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตัดสินใจ การให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง รวมไปถึงทักษะการป้องกันตัวเองให้พ้นจากการถูกล่อลวงและลักพา รวมทั้งสถานศึกษาควรจัดระบบรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ จัดเวรยามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในโรงเรียน มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ปกครองของรัฐช่วยกันสอดส่องดูแล ป้องกันการถูกล่อลวงและลักพา เพื่อสวัสดิภาพและความปลอดภัยของผู้เรียนต่อไป

จากที่กล่าวสรุปได้ว่า มาตรการป้องกันและแก้ไขการล่วงละเมิดทางร่างกายของจิตใจ สถานศึกษาจะต้องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน จัดกิจกรรมเสริมทักษะในการคิด วิเคราะห์ การแก้ปัญหาเฉพาะหน้า การตัดสินใจ การให้คำปรึกษาที่ถูกต้อง รวมไปถึงทักษะการป้องกันตัวเองให้พ้นจากการถูกล่อลวงและลักพา และจัดระบบรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ จัดเวรยามเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในโรงเรียน มีการประสานงานกับเจ้าหน้าที่

ตำรวจ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ปกครองของรัฐช่วยกันสอดส่องดูแล ป้องกันการถูกล่อลวงและลักพา เพื่อสวัสดิภาพ และความปลอดภัยของผู้เรียนต่อไป

7. สื่อลามกอนาจาร

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 64) ได้กล่าวไว้ว่า สภาพสังคมปัจจุบันอาจกล่าวได้ว่า สังคมไทยกำลังเปลี่ยนแปลงไปสู่ยุคโลกาภิวัตน์ การรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร สื่อสิ่งพิมพ์ลามกอนาจารทุกรูปแบบ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ของเด็กวัยรุ่นก่อให้เกิดปัญหาทางเพศ และอาชญากรรมในที่สุด ซึ่งทางโรงเรียนไม่มีวิธีป้องกัน ดูแลอย่างทั่วถึง ข่มส่งผลกระทบต่อสภาพครอบครัว สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะ ในเรื่องสื่อลามกอนาจาร เป็นปัญหาของสถานศึกษาในปัจจุบัน ซึ่งสามารถจำแนกสาเหตุได้ พอสังเขป ดังนี้

- 1) การแสวงหาผลประโยชน์ทางธุรกิจของกลุ่มนายทุน ที่ขาดคุณธรรม จริยธรรม ในสังคมในการผลิตและจำหน่ายสื่อลามกอนาจาร ซึ่งมีจำหน่ายแพร่หลายในท้องตลาด โดยขาดการควบคุมและบังคับใช้กฎหมาย
- 2) กลุ่มผู้บริโภคสื่อโดยเฉพาะเด็กและเยาวชน ขาดจิตสำนึกและวิจารณญาณ ที่ดีในการเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสาร และสื่อบันเทิงต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับวัย
- 3) กลุ่มเด็กและเยาวชน ผู้บริโภคสื่อลามกอนาจารไม่ได้รับการเลี้ยงดูอบรม เอาใจใส่ชี้แนะในการเลือกบริโภคที่เหมาะสมจากผู้ปกครอง ครู ญาติพี่น้อง
- 4) การบังคับใช้กฎหมายไม่เข้มงวดเพียงพอ โดยเฉพาะตามแหล่งมั่วสุม สถานบันเทิงต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องปล่อยปละละเลย ในการควบคุมเผยแพร่สื่อลามก
- 5) การไหลบ่าของวัฒนธรรมตะวันตกเกี่ยวกับเรื่องเพศ และการแสดงออก ด้านความรักอย่างเปิดเผยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

จากสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้นนั้น สถานศึกษาควรจัดมาตรการป้องกัน และแก้ไขสื่อลามกอนาจาร โดยให้สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนักเรียนในการเฝ้าระวัง พฤติกรรมกลุ่มเสี่ยง การตรวจค้นกลุ่มเป้าหมาย ควบคุมดูแลการนำข้อมูลข่าวสารและสื่อบันเทิง ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ไม่ให้เข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา จัดกิจกรรมและเสริมสร้าง ค่านิยม ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม บูรณาการการสอนในเรื่องเพศศึกษา และจัดกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาศักยภาพ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องให้การตรวจตรา ควบคุมดูแล ตามแหล่งจำหน่ายและเผยแพร่ เพื่อส่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป

ศโรชา ศิริพรรณ และศิริพร โชติแสงศรี (2547 : ออนไลน์) ได้ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องของสาเหตุของปัญหาสื่อลามกอนาจารในสังคมไทยที่ฝังตัวอยู่ในสังคมไทยนั้น เกิดจากปัญหาเรื่องค่านิยม เกิดการปลูกฝังแนวคิด ค่านิยมเรื่องเพศจากผู้ใหญ่ เช่น เรื่องของแฟชั่นโชว์ มอเตอร์โชว์ ที่เน้นพรีเซ็นเตอร์ในชุดความหวี อีกทั้งการตัดดวงผลประโยชน์จากภาครัฐกิจที่เน้นผลกำไรจนมองข้ามถึงความเหมาะสมเรื่องเพศ จนกระทั่งภาพที่ไม่เหมาะสมเหล่านั้น ปรากฏตัวต่อสังคมผ่านสื่อ ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดวงจรของการถ่ายทอดทางค่านิยม เรื่องเพศจนกระทั่งมาจบลงที่ “สื่อ” ควรเน้นการแก้ปัญหาที่การเข้าไปปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องให้กับสังคมไทย โดยเฉพาะ เด็กและเยาวชน

สมควร จันทน์เทศ (2547 : ออนไลน์) มองว่าการแก้ไขปัญหามือลามกอนาจารในสังคมไทย ต้องคำนึงถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรม อีกทั้งความแตกต่างทางสภาพสังคมประกอบด้วย นั่นคือ การแก้ปัญหามือลามกอนาจารให้กับเด็กในเมือง เด็กในชนบท เด็กในระบบการศึกษา เด็กนอกระบบการศึกษา เด็กเร่ร่อน หรือเด็กจรจัด เป็นต้น

อิทธิพล ปรีดีประสงค์ (2546 : ออนไลน์) ได้กล่าวไว้ว่ามาตรการต่อสู้ทางเพศนั้น องค์กรหลักที่จะเข้ามารับบทบาทก็คือรัฐ ในฐานะของผู้ปกครองประเทศ ซึ่งเสมือนกับเป็นผู้ปกครองในครอบครัว จะต้องวางมาตรการทั้ง 3 ด้านอย่างเหมาะสม กล่าวคือ

- 1) ป้องกันสื่อทางเพศในเชิงไม่สร้างสรรค์
- 2) ปรามปราม สื่อทางเพศในเชิงไม่สร้างสรรค์
- 3) ส่งเสริมสื่อทางเพศในเชิงสร้างสรรค์

หากรัฐจะปรามปราม ก็ต้องปรามปรามสื่อทางเพศในเชิงไม่สร้างสรรค์

หากไปปรามปราม หรือป้องกันการเข้าถึงสื่อทางเพศที่สร้างสรรค์ไปด้วย ก็จะทำให้สังคมขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศที่ถูกต้อง ซึ่งจะเกิดผลเสียมากกว่าผลดี แต่รัฐไม่สามารถที่จะรับบทบาทได้ในทุกเรื่องในรายละเอียดปลีกย่อย รัฐควรจะเป็นผู้ที่วางมาตรการ โดยจัดทำเป็นนโยบายที่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายหรือไม่ก็ได้ ดังนั้นการจัดวางเพียงนโยบาย เพื่อให้ภาคเอกชนมาดำเนินการต่อ น่าจะเป็นแนวทางในการจัดการที่เหมาะสมที่สุดในยุคของโลกแห่งสิทธิเสรีภาพ โดยในบางเรื่องรัฐอาจจะจัดทำในรูปของกฎหมาย บางเรื่องรัฐอาจจะจัดทำในรูปของนโยบายก็ได้ในที่สุดแล้วการวางมาตรการทั้ง 3 ด้าน อย่างเหมาะสมจะทำให้สังคมไทยมีพัฒนาการเรื่องความรู้ความเข้าใจในเรื่องเพศอย่างถูกต้องและเหมาะสม สังคมไทยควรจะต้องนำสื่อทางเพศในเชิงสร้างสรรค์มาตีแผ่ให้รับรู้ และเข้าใจตรงกันว่า สิ่งเหล่านี้มีอยู่จริงและก่อให้เกิดประโยชน์มากกว่าโทษ และแม้ความเข้าใจอันนี้จะไม่ได้ทำให้สื่อทางเพศในเชิงไม่สร้างสรรค์นั้น

ขาดหายไปจากสังคมไทย แต่ความเข้าใจในเรื่องเพศอย่างถูกต้องก็จะสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีแก่ผู้ที่ตกเป็นเหยื่อของสื่อทางเพศในเชิงไม่สร้างสรรค์ ภัยของสื่อทางเพศในเชิงไม่สร้างสรรค์ก็อาจยังคงมีอยู่ แต่ไม่อาจทำความเสียหายแก่นุญช์ผู้เป็นเหยื่อได้

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า สื่อลามกอนาจาร ควรให้สถานศึกษาร่วมมือกับผู้ปกครอง และหน่วยงานทั้งของรัฐและเอกชนจัดทำเป็นนโยบายที่มีผลบังคับใช้เป็นกฎหมายหรือไม่ก็ได้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการที่เหมาะสมที่สุดในยุคของโลกแห่งสิทธิเสรีภาพ และควบคุมดูแลการนำข้อมูลข่าวสารและสื่อบันเทิงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ ไม่ให้เข้ามาเผยแพร่ในสถานศึกษา จัดกิจกรรมและเสริมสร้างค่านิยม ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมบูรณาการการสอนในเรื่องเพศศึกษา และจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาศักยภาพ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องให้การตรวจตรา ควบคุมดูแล ตามแหล่งจำหน่ายและเผยแพร่ เพื่อส่งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ

8. อบายมุข

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 66) สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทำให้บุคคลต่างจำเป็นต้องปรับตัว เพื่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดและมีความสุขจากแหล่งมั่วสุมประเภทต่าง ๆ หากบุคคลใด ครอบครัวใด ไม่สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมปัจจุบันได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาภายในครอบครัวและในที่สุดจะมีผลกระทบต่อบุตรหลาน ขาดการอบรมดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด เด็กจะแสวงหากิจกรรมนันทนาการตามแหล่งมั่วสุมตามความพอใจของตนเอง ทำให้พฤติกรรมเปลี่ยนไปในทางที่ผิด ทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรม ที่มีผลต่อความประพฤติ การเรียนของนักเรียนด้อยลง ขาดความเชื่อมั่นจากเพื่อนร่วมชั้นเรียน ดังนั้น ในการควบคุมสอดส่องนักเรียนมิให้ประพฤติมั่วสุมตามแหล่งอบายมุข

มาตรการป้องกันและแก้ไข

- 1) กำหนดให้สถานศึกษาเป็นเขตปลอดอบายมุขทุกประเภท
- 2) จัดระบบการตรวจสอบ รายงานการมาสถานศึกษาของนักเรียนให้เป็นปัจจุบัน เพื่อป้องกันการหนีเรียน
- 3) จัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้และความตระหนักในโทษภัยและปัญหาแหล่งอบายมุข ที่มีผลกระทบต่อการศึกษาและความเป็นอยู่ของนักเรียน
- 4) มอบหมายหน้าที่ครูที่ปรึกษาติดตามสอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักเรียนในกลุ่มที่มีปัญหาและกลุ่มเสี่ยง ต้องรีบดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในเบื้องต้น

- 5) จัดกิจกรรม เพื่อส่งเสริมพัฒนาศัภษาภาพนักเรียน ตามความสนใจ โดยบูรณาการกับกิจกรรมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้
- 6) จัดทำการสำรวจแหล่งอบายมุขหรือแหล่งมั่วสุ่ม โดยจัดทำเป็นข้อมูลแผนที่ตั้ง เพื่อการประสานงานกับครูผู้รับผิดชอบ ผู้ปกครองและเจ้าหน้าที่สำรวจ
- 7) ขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ช่วยกวดขันดูแลบุตรหลานอย่างใกล้ชิด ทั้งการเรียน การใช้จ่ายเงินให้รัดกุม การใช้โทรศัพท์ การออกเที่ยวเตร่ หรือการทำกิจกรรมนอกบ้าน รวมทั้งการใช้สื่อเทคโนโลยีในครอบครัวไปในทางที่ไม่เหมาะสม
- 8) จัดตั้งกลุ่มเครือข่ายความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนในการให้ข้อมูลข่าวสารและติดตามสอดส่องดูแลป้องกัน ไมให้นักเรียนไปมั่วสุ่มในแหล่งอบายมุขต่าง ๆ
- 9) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนปลอดจากอบายมุข
- 10) จัดทำทะเบียนข้อมูลนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยง โดยการสืบหาข้อเท็จจริงทันทีเพื่อทราบสาเหตุของปัญหาในการที่จะนำไปวางแผนแก้ไข
- 11) เชิญผู้ปกครองประชุม เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา และให้ความช่วยเหลืออย่างจริงจังร่วมกัน
- 12) จัดกิจกรรมค่ายพัฒนาคุณภาพชีวิตสำหรับกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหาพฤติกรรมดังกล่าว เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้ไปในแนวทางที่เหมาะสม
- 13) ใช้สื่อ หรือบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เยาวชนให้การยอมรับมาเป็นแบบอย่างในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม เพื่อแสดงออกในทางที่เหมาะสมถูกต้อง
- 14) จัดเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการออกตรวจตรา ตามแหล่งอบายมุขต่าง ๆ โดยการประสานความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ และหน่วยงานที่รับผิดชอบ หรือระหว่างสถานศึกษาด้วยกัน

9. พฤติกรรมชู้สาว

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 67) จากสภาพปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มวัยรุ่น ด้านนักเรียนมีการลอกเลียนแบบพฤติกรรมจากสังคมตะวันตก ที่มีการแสดงออกทางชู้สาวอย่างเปิดเผย กล้าแสดงออกในสิ่งที่วัฒนธรรมและประเพณีไทยไม่ยอมรับ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีความรุนแรงมากขึ้นทุกที อันจะก่อให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมามากมาย ซึ่งเป็นพิษภัยต่อตนเองและครอบครัว จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการมีพฤติกรรม

ที่ไม่เหมาะสมของวัยรุ่น เช่น พฤติกรรมทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การค้าประเวณี เป็นต้น โดยสามารถจำแนกสาเหตุของปัญหาได้ดังนี้

- 1) สภาพครอบครัวของนักเรียนที่ขาดการเอาใจใส่ดูแล ขาดความรัก ความอบอุ่นจากครอบครัว จนเป็นผลให้นักเรียนขาดที่พึ่ง
 - 2) ความต้องการอยากรู้ อยากลอง การคบเพื่อนต่างเพศ การรวมกลุ่ม ทำกิจกรรมที่ไม่เหมาะสม ซึ่งจะส่งผลต่อปัญหาการมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ
 - 3) สภาพแวดล้อมของสังคมรอบตัวนักเรียน สื่อ ภาพยนตร์ หนังสือ ที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ มีแพร่หลายเป็นจำนวนมาก ซึ่งง่ายต่อการที่นักเรียนจะเข้าไปทดลองและเกิดการลอกเลียนแบบ
 - 4) การมีค่านิยมและเจตคติเรื่องเพศในช่วงเวลาที่ไม่เหมาะสมกับวัย ขาดจิตสำนึกและวิจารณญาณที่ดีในการตัดสินใจ
- มาตรการป้องกันและแก้ไข
- 1) จัดกิจกรรมโครงการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติตนและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ในด้านการคบเพื่อนต่างเพศ เช่น โครงการอดเปรี้ยวไว้กินหวาน
 - 2) มอบหมายหน้าที่ให้ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาบริการให้คำปรึกษา
 - 3) จัดบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ให้ปลอดโปร่งไม่มีมุมอับ อันจะส่งผลต่อพฤติกรรมในทางที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
 - 4) กำกับติดตามดูแล และการปฏิบัติหน้าที่ของครูเวรประจำ
 - 5) จัดให้มีสายตรวจครู กรรมการนักเรียน ออกตรวจบริเวณแหล่งมั่วสุม
 - 6) สร้างเครือข่ายประสานความร่วมมือระหว่างเครือข่ายผู้ปกครอง ชุมชน และโรงเรียนในการแจ้งเบาะแส
 - 7) จัดการเรียนการสอนเรื่องเพศศึกษา และการวางตัวในการมีเพื่อนต่างเพศ และเพศเดียวกันอย่างเหมาะสม
 - 8) เมื่อนักเรียนประสบปัญหาให้สถานศึกษามอบหมายผู้รับผิดชอบสืบหาข้อเท็จจริงและดำเนินการแก้ไข ในกรณีที่ปัญหาร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชารายงานตามลำดับขั้นตอน
 - 9) ประสานงานเชิญผู้ปกครองมารับทราบปัญหา และร่วมมือช่วยกันแก้ไข ปัญหาปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไปในทางที่เหมาะสม
 - 10) ติดตาม กำกับ ดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

10 . อินเทอร์เน็ตและเกม

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 69) เนื่องจากในปัจจุบันอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อเสรีที่นับวันจะเข้าถึงเด็กและเยาวชนมากขึ้น ซึ่งเป็นสื่อที่มีทั้งคุณและโทษในตัวเอง การปิดกั้นมิให้เด็กและเยาวชนให้เข้าถึงอินเทอร์เน็ต จะเป็นการปิดโอกาสในการเรียนรู้และก้าวทันโลก แต่ในทางตรงกันข้ามหากปล่อยให้เด็กและเยาวชนเข้าไปใช้อินเทอร์เน็ตอย่างขาดสติ ก็อาจจะทำให้เกิดภัยต่อตัวเด็ก และเยาวชนได้อย่างมากมายเช่นกัน ในบทบาทของสถานศึกษา จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการอย่างรอบคอบรัดกุม โดยการสร้างความตระหนักในการเรียนรู้ วิธีการใช้สื่อการเลือกรับและการเรียนรู้จากสื่ออย่างรู้เท่าทันชาวนาตลาด จากการศึกษาถึงสาเหตุปัจจัยเสี่ยงพิษภัยของสื่อชนิดนี้ อาจสรุปได้ดังนี้

1) ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ไม่มีขอบเขตจำกัด จนเป็นผลทำให้สามารถควบคุมการบริโภคของผู้เรียนได้

2) นักเรียนขาดวิจรรณญาณในการบริโภคข่าวสารจากสื่ออินเทอร์เน็ต ก่อให้เกิดการลอกเลียนแบบ การจัดแบ่งเวลาไม่เหมาะสม

3) จำนวนสถานบันเทิงที่มีจำนวนมาก และการเพิ่มขึ้นของผลิตภัณฑ์อย่างรวดเร็ว จนกลายเป็นแรงจูงใจที่สำคัญ ทำให้นักเรียนมีความต้องการสูงและก่อให้เกิดปัญหาการหนีเรียน มั่วสุม

4) สถาบันครอบครัว ไม่ค่อยมีเวลาว่างในการเอาใจใส่กวดขันในเรื่องการเรียนของบุตรหลาน เป็นผลให้เด็กและเยาวชนเหล่านั้น มีเวลามากเกินความจำเป็น

5) การคบเพื่อนหรือกลุ่มเพื่อนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสมหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไม่สนใจในการเรียน ชอบหนีเรียนเพื่อไปมั่วสุมในร้านเกม

มาตรการป้องกันและแก้ไข

1) อบรมให้ความรู้แก่นักเรียนในการเลือกบริโภคข้อมูลข่าวสาร ภัยจากสื่ออินเทอร์เน็ต หรือร้านเกม Online ที่เหมาะสมพอดีแก่เวลา

2) จัดกิจกรรมเสริมสร้างความสนใจ หรือสร้างแรงจูงใจในการแสดงออกทางด้านความสามารถด้านคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต เช่น การประกวดสร้างเว็บไซต์ การสร้างเกมแบบง่ายด้านคอมพิวเตอร์

3) ประสานความร่วมมือ ผู้ปกครอง เครือข่ายผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการป้องกันกวดขัน ดูแล ตามแหล่งสถานบันเทิง ร้านอินเทอร์เน็ต ร้านเกม เป็นต้น

4) ครูฝ่ายปกครองและครูที่ปรึกษา กำกับ ติดตาม การมาเรียนของนักเรียน และประสานกับผู้ปกครองในการเดินทางไป - กลับระหว่างบ้านและโรงเรียน

- 5) จัดให้บริการอินเทอร์เน็ตแก่นักเรียนในช่วงเวลาที่เหมาะสมตามบริบทของโรงเรียน และให้มีครูควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด
 - 6) ดำเนินการนำกลุ่มนักเรียนที่มีพฤติกรรมดังกล่าวมาอบรมให้ความรู้ในเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตและเกม อย่างไรจึงเหมาะสมและมีคุณค่า
 - 7) จัดตั้งอาสาสมัครนักเรียนคอยตรวจสอบเว็บไซต์ หรือจัดให้มีการติดตั้งโปรแกรมตรวจจับเว็บไซต์ที่ไม่พึงประสงค์ และแจ้งให้หน่วยงานที่รับผิดชอบทราบ (กระทรวง ICT) เพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป
 - 8) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อติดตามตรวจสอบร้านอินเทอร์เน็ต ร้านเกม ที่ให้บริการนักเรียนในช่วงเวลาเรียน
 - 9) จัดกิจกรรมเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้กับนักเรียน เกี่ยวกับการใช้ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ที่เหมาะสมและถูกต้อง
- จากที่กล่าวมาทั้งหมดสรุปได้ว่ามาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางสังคมนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่ายตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการด้านความปลอดภัยของโรงเรียน เจ้าหน้าที่ตำรวจ จนถึงตัวนักเรียนเอง จะสังเกตเห็นได้ว่า ปัญหาความรุนแรงที่เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศที่เจริญแล้วอย่างสหรัฐอเมริกา เริ่มลุกลามเข้ามาในประเทศไทย ดังนั้นทุก ๆ ฝ่ายควรที่จะช่วยกันแก้ปัญหาอย่างจริงจัง เพื่อตัวของนักเรียน ซึ่งจะเป็นอนาคตของชาติต่อไป

ด้านที่ 4 มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 70) ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์รวมนักเรียนของแต่ละชุมชน ซึ่งนักเรียนแต่ละคน จะมีที่มาแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นสภาพเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมของชุมชน ดังนั้น สถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ให้แก่ผู้บริหาร ครูอนามัย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในเรื่องแนวทางการส่งเสริมสุขภาพอนามัย เรื่องการป้องกันมลภาวะจากสิ่งแวดล้อม เรื่องการป้องกันไม่ให้เกิดโรคต่าง ๆ ให้ระมัดระวัง และเรื่องการดูแลรักษาเบื้องต้น เชื่อว่านักเรียน ผู้ปกครอง บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษา จะมีความศรัทธา และเชื่อมั่นต่อประสิทธิภาพของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษามากยิ่งขึ้น สำหรับมาตรการการรักษาความปลอดภัยสถานศึกษาด้านสุขภาพอนามัยของนักเรียน จำแนกได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. ด้านมลพิษจากสิ่งแวดล้อม

สถานศึกษาเป็นที่ที่มีผู้คนมารวมกันจำนวนมากในแต่ละวัน บางแห่งเป็นร้อยคน บางแห่งเป็นหลายพันคน การใช้ทรัพยากรร่วมกันหากไม่ได้รับการจัดการที่ดีพอ อาจส่งผลเสียก่อเกิดมลพิษจากสิ่งแวดล้อมได้ เช่น ของเสียจากขยะมูลฝอย เสียงรบกวน หรือมลพิษจากอากาศในกรณีสถานศึกษาตั้งอยู่ในเขตเมืองหรือเขตอุตสาหกรรม เป็นต้น หากสถานศึกษาไม่มีมาตรการกำจัดสิ่งแวดล้อมที่เป็นพิษให้ดีพอ ผลกระทบโดยตรงที่มีต่อนักเรียน คือ ปัญหาด้านสุขภาพ และผลกระทบทางอ้อมที่จะตามมา คือ คุณภาพการศึกษาของนักเรียน เพราะสถานศึกษามีความจำเป็นและความต้องการ สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเรียนรู้ และมีบทบาทหน้าที่ สามารถจัดได้โดยไม่ต้องรณะเบียบกฎหมาย หรือเงื่อนไขของท้องถิ่น หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ การสร้างมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหาของเสียเกิดขึ้นในสถานศึกษา ดังนี้

1.1 มาตรการกำจัดของเสียในสถานศึกษา

- 1) โดยวิธีเก็บขน เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ซึ่งจะต้องมีการรวบรวมขยะหรือของเสียที่สามารถเก็บขนได้ไว้เป็นสถานที่ที่เหมาะสม และมีเวลาที่จัดเก็บที่แน่นอน
- 2) โดยวิธีการฝังกลบ (Sanitary Landfill) เป็นการกำจัดขยะแบบฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล คือ การกำจัดโดยการบดอัดขยะด้วยเครื่องจักรกล เพื่อให้ขยะยุบตัว และมีความหนาแน่นมากขึ้นแล้วทำการอัดกลบทับด้วยวัสดุคลุม (Cover Material)
- 3) โดยวิธีการทำปุ๋ยหมักจากขยะ (Composting)
- 4) โดยวิธีการเผาในเตาเผา (Incineration) วิธีการนี้จะเหมาะสมกับสถานศึกษาที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาล หรือท้องถิ่นที่ไม่มีบริการด้วยวิธีการเก็บขน สถานศึกษาสามารถจัดสร้างเตาเผาขยะได้ตามความเหมาะสม หรืออาจเหลือวิธีการที่ผสมผสานกับรูปแบบอื่น ๆ ก็ได้
- 5) โดยการนำของเสียไปใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) เป็นวิธีการที่คัดกรองของเสียบางประเภท ซึ่งอาจนำกลับไปใช้ประโยชน์ได้ใหม่ เช่น กระดาษ แก้ว โลหะต่าง ๆ วิธีการนี้เป็นวิธีที่เป็นประโยชน์ในด้านการลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ

1.2 มาตรการการป้องกันและลดปริมาณของเสีย

- 1) R1 (Reduce) เป็นการลดปริมาณขยะมูลฝอย ที่อาจเกิดขึ้น เช่น การนำตะกร้าใส่ของแทนถุงพลาสติก หรือการรายงานผลทางราชการด้วยระบบ ICT แทนกระดาษ (Paperless)

2) R2 (Reuse) เป็นการนำของเสียมาใช้ใหม่หรือเป็นการใช้ซ้ำ เช่น ขวดน้ำหวานนำมาบรรจุน้ำดื่ม หรือนำกระดาษที่ใช้แล้วมาพับถุง

3) R3 (Repair) เป็นการนำวัสดุอุปกรณ์ที่ชำรุดเสียหาย มาซ่อมแซมใช้ใหม่ เช่น แก้ว โต๊ะ วิทยุ ยางรถยนต์

4) R4 (Recycle) เป็นการนำของเสียมาแปรรูป โดยผ่านกระบวนการแปรรูป แล้วนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ เช่น พลาสติก ขวดโลหะ กระดาษ

5) R5 (Reject) เป็นการหลีกเลี่ยงการใช้ที่ผิดวัตถุประสงค์ เช่น กระจกปัดหรือขวดใส่สารเคมี ต้องหลีกเลี่ยงนำมาใส่อาหาร นอกจากนี้ยังรวมถึงการหลีกเลี่ยง การใช้วัสดุที่ทำลายยาก หรือวัสดุที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง เช่น โฟม

2. ด้านโรคติดต่อและโรคระบาด

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขประกาศโรคติดต่ออันตราย ปัจจุบันมีจำนวน 4 โรค คือ อหิวาตกโรค กาฬโรค ไข้ทรพิษและไข้เหลือง สามารถแจ้งความในระดับประเทศหรือที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเฉพาะในเขตของตน และได้ประกาศเพิ่มเติมอีก 15 โรค ได้แก่ อหิวาตกโรค กาฬโรค ไข้ทรพิษ ไข้เหลือง คอติบ บาดทะยักในเด็กเกิดใหม่ โปลิโอ ไข้สมองอักเสบ พิษสุนัขบ้า ไข้รากสาดใหญ่ แอนแทรกซ์ ทริคิโนซิส ไข้กาฬหลังแอ่น คุณทะราด ระยะเวลาติดต่อ และเอดส์

มาตรการทั่วไปเกี่ยวกับการควบคุมและป้องกันโรคติดต่อในสถานศึกษา

1) การตรวจร่างกายหาผู้เป็นโรค การตรวจร่างกายหาผู้เป็นโรคติดต่อในระยะแรก มีประโยชน์ที่สำคัญ คือ ประการแรกจะสามารถป้องกันไม่ให้โรคนั้นแพร่กระจายสู่เด็กนักเรียนคนอื่น หรือแพร่กระจายสู่บุคลากรของโรงเรียนในเวลาทีรวดเร็ว และประการที่สองคือ โรงเรียนสามารถกำหนดวิธีการจัดการศึกษาให้กับนักเรียน ที่ได้รับโรคติดต่อได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะลักษณะของนักเรียนในขณะที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับโรคติดต่อนั้น ๆ ได้มากขึ้น

2) การแยกนักเรียนที่ป่วยและนักเรียนที่สัมผัสโรคติดต่อ เพื่อไม่ให้โรคแพร่ไปติดนักเรียนอื่น ๆ เพื่อคุมไว้สังเกต และได้รับการรักษาพยาบาลที่เหมาะสม

3) การแจ้งเมื่อมีโรคติดต่อเกิดขึ้นในสถานศึกษา ต้องแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือแพทย์ทุกครั้ง เพื่อจะได้รับดำเนินการควบคุม ป้องกันการแพร่ระบาดของโรค

4) การให้ภูมิคุ้มกันโรค เด็กเกิดมาทุกคนจะมีภูมิคุ้มกันโรคบางชนิดในร่างกาย โดยรับจากแม่ผ่านทางรก ภูมิคุ้มกันเหล่านี้อยู่ในร่างกายไม่นานก็จะค่อย ๆ หดไป

5) การป้องกันและการทำลายเชื้อโรค เชื้อโรคเป็นต้นเหตุสำคัญ ที่ทำให้เกิดโรคติดเชื้อ ดังนั้นจึงต้องมีการป้องกันมิให้มีเชื้อโรคเกิดขึ้นในสถานศึกษา และถ้ามีเชื้อโรคเกิดขึ้นก็ต้องรีบกำจัดให้หมดสิ้นไป

6) การให้ความรู้เรื่องโรคติดต่อ การสุขศึกษาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในกิจกรรมสาธารณสุขทุกประเภท เพราะมีความสำคัญแก่สุขภาพอนามัยของแต่ละบุคคลจนตลอดชีวิต ครูทุกคนควรมีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการอนามัยส่วนบุคคลและการอนามัยของชุมชน เป็นอย่างดี และครูเป็นผู้ขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องถิ่นมาเป็นวิทยากรให้กับนักเรียนตามโอกาสที่เหมาะสม

3. ความผิดปกติจากสุขภาพของนักเรียน

ปัจจุบัน สถานศึกษาประสบปัญหาความยุ่งยาก เกี่ยวกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความผิดปกติ จากสุขภาพของตัวนักเรียน โดยเฉพาะปัญหาทางพฤติกรรมที่แสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากเด็กทั่วไป และพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนนี้ เป็นผลมาจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสภาพแวดล้อมรอบตัวเด็ก หรือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในตัวเด็ก ดังนั้นสถานศึกษาต้องหามาตรการที่สอดคล้องกับสภาพปัญหา ของนักเรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ ถึงแม้ได้รับการบริการทางการแนะแนวและการให้การศึกษาแล้ว ก็ยังมีความบกพร่องทางด้านพฤติกรรม อยู่ในขั้นรุนแรง และมีปัญหาต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ ปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางการเรียนอย่างเชื่องช้า เข้ากับเพื่อนนักเรียนด้วยกันไม่ได้ เนื่องจากปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อสถานศึกษา โดยทั่วไปไม่ว่าจะเป็นด้านการจัดระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนให้มีความปลอดภัยทางร่างกาย โดยมีการกำหนดมาตรการป้องกันและแนวทางการแก้ไขดังนี้

1) ลักษณะของเด็กที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมอารมณ์ อาจจำแนกพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้ คือ พฤติกรรมที่เกิดจากความขัดแย้งในตัวเด็กเอง และพฤติกรรมที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวเด็ก การก้าวร้าวและการก่อกวนความเคลื่อนไหวที่ผิดปกติและการปรับตัวที่ไม่ถูกต้อง เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้น จากการขัดแย้งระหว่างเด็กกับสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ส่วนความวิตกกังวล การมีปมด้อย การหนีสังคม และความผิดปกติทางการเรียน มีสาเหตุจากความขัดแย้งในตัวเด็กเอง

2) แนวทางการช่วยเหลือเด็กที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมอารมณ์ นักจิตวิทยาการศึกษา มีความเชื่อว่า ทางหนึ่งที่จะช่วยให้เด็กลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ลงได้คือ ให้เด็กเข้าใจปัญหาของตนเอง และยินดีที่จะหาทางขจัดปัญหานั้น ๆ การช่วยเหลือเด็กนั้นครูจะต้องทำให้

เด็กเกิดความเชื่อถือ เกิดศรัทธา ทำให้เด็กมีกำลังใจที่จะต่อสู้กับปัญหาของตนเอง ควรใช้เกม สถานการณ์จำลอง และกิจกรรมอื่นที่แตกต่างไปจากที่ใช้กับเด็กปกติ

3) การปรับพฤติกรรมของเด็กที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมอารมณ์ เป็น ขบวนการในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็ก จากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนการสร้างพฤติกรรมใหม่ที่พึงประสงค์

4) การเรียนร่วม ระหว่างเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมอารมณ์กับเด็กปกติ นั้น ควรพิจารณา องค์ประกอบสำคัญว่า ทักษะคิดของครู เด็ก ผู้ปกครอง ต่อการเรียนร่วม สังเกตความ รุนแรงของพฤติกรรมจะประสบผลสำเร็จได้นั้น ควรเป็นเด็กที่ได้รับการปรับพฤติกรรมแล้ว เด็กมี พฤติกรรมใกล้เคียงกับเด็กปกติ ผู้มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาควรพิจารณาว่า สมควรให้เด็กเข้ารับ การเรียนร่วมในลักษณะใด หากเป็นการเรียนร่วมเต็มเวลา เด็กควรมีพฤติกรรมใกล้เคียงกับเด็ก ปกติ หากเด็กยังมีปัญหาทางพฤติกรรมอยู่บ้าง ก็ให้เรียนร่วมเต็มเวลาได้ แต่จะต้องได้รับการ แนะแนวและให้คำปรึกษาหรือรับบริการจากครูเสริมวิชาการ

5) มาตรการการจัดอาคารและสถานที่เรียน สำหรับเด็กที่มีปัญหาทางอารมณ์ มีลักษณะเดียวกันใช้กับเด็กปกติ ควรจัดบริการกับเด็กที่มีปัญหาทางพฤติกรรมอารมณ์ในชุมชน ที่มีเด็กประเภทนี้เป็นจำนวนมาก

ด้านที่ 5 มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านสัตว์มีพิษ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 89) ได้กล่าวไว้ว่า การจัด สภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้มีความปลอดภัย จากการได้รับอันตราย จากสัตว์มีพิษกัดต่อย ถือได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นบริเวณส่วนต่าง ๆ ของสถานศึกษา สิ่งที่มา อาจเป็นสาเหตุ ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพร่างกาย การเจริญเติบโต การเรียนรู้และพัฒนาการด้าน ต่าง ๆ จึงต้องให้ความสำคัญและตระหนักในเรื่องของความปลอดภัยจากสัตว์มีพิษ

มาตรการป้องกันและแก้ไข

1) สภาพแวดล้อมให้สะอาดร่มรื่น ตัดแต่งต้นไม้ กำจัดแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์ มีพิษเพื่อให้มีความปลอดภัยแก่นักเรียน

2) ให้ความรู้แก่ครู บุคลากร และนักเรียนเกี่ยวกับสัตว์มีพิษ ตลอดจนวิธี การป้องกันและการปฐมพยาบาลเบื้องต้นกรณีได้รับพิษ

3) ทำป้ายเตือนภัย จากสัตว์มีพิษในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยง เช่น บริเวณรั้ว สถานศึกษา ต้นไม้ใหญ่ ซึ่งมักจะเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์มีพิษเป็นต้น

- 4) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์ เช่น การกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุง
- 5) จัดเตรียมอุปกรณ์และเวชภัณฑ์ ในการปฐมพยาบาล กรณีที่ได้รับพิษจากสัตว์มีพิษ
- 6) จัดทำแผนฉุกเฉินและการฝึกซ้อม โดยความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลใกล้เคียง หน่วยงานกู้ภัยต่าง ๆ เป็นต้น

ด้านที่ 6 มาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาด้านผลกระทบจากการสู้รบและความไม่สงบจากเหตุการณ์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552 : 90) ได้กำหนดมาตรการไว้ดังนี้

- 1) แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ ติดตามสถานการณ์ที่เกี่ยวกับการสู้รบและความไม่สงบ
- 2) กำหนดแผนฉุกเฉิน เพื่อให้ครู บุคลากร และนักเรียนทราบ
- 3) ซักซ้อมการอพยพ จัดทำหลุมหลบภัย และจัดหาที่พักพิงชั่วคราว ในกรณีเกิดการสู้รบและความไม่สงบ
- 4) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานด้านความมั่นคง อาสาสมัคร องค์กรสาธารณกุศล เพื่อให้ความช่วยเหลือในกรณีเกิดการสู้รบและความไม่สงบ ทั้งการอพยพเคลื่อนย้ายไปไกลและบริไกล เป็นต้น
- 5) รายงานให้หน่วยงานต้นสังกัดทราบ เมื่อเกิดเหตุการณ์สู้รบและความไม่สงบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดมาตรการในความปลอดภัยแก่เด็กในโรงเรียนประถมศึกษา

วีรพล เจริญวิศาล (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การก่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียน นักศึกษา อาชีวศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลบุตรหลานอย่างเพียงพอ แต่ให้ความสำคัญในด้านการให้สิ่งของมากกว่าความรักและการเอาใจใส่ ไม่เคยสนใจการคบเพื่อน ขาดความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างบ้านกับสถานศึกษา ในการร่วมมือแก้ไขปัญหาการก่อการทะเลาะวิวาทของนักเรียนนักศึกษา ส่วนสภาพความเป็นอยู่ภายในสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า สถานศึกษาบางแห่งรับนักเรียน นักศึกษาที่ย้ายมาจากสถานศึกษาอื่น ที่ถูกไล่ออกหรือลาออกโดยไม่คำนึงเรื่องพฤติกรรม เป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง

ในด้านการทะเลาะวิวาทกับสถาบันอื่นมาก่อน มีการจัดกิจกรรมบวงสรวงดวงวิญญาณเพื่อนนักเรียน นักศึกษาหรือรุ่นพี่ที่ถูกทำร้ายถึงแก่ชีวิตจากการทะเลาะวิวาทกับนักเรียน นักศึกษาต่างสถาบัน และการจัดกิจกรรมเป็นการนำไปสู่การทะเลาะวิวาทอีก อีกทั้งสถานศึกษาไม่ส่งเสริมกิจกรรมนอกหลักสูตรที่ให้นักเรียน นักศึกษาทำกิจกรรมร่วมกัน สำหรับทางด้านอิทธิพลทางสังคมจะเห็นได้ว่า เจ้าหน้าที่บ้านเมืองปฏิบัติในลักษณะอะลุ่มอะหล่วยมาตลอด ทำให้นักเรียน นักศึกษาที่ก่อเหตุไม่เจ็ดหลาบ มีการกระทำในลักษณะปล้นทรัพย์ในระหว่างนักเรียน นักศึกษา ทำให้เกิดการล้างแค้นซึ่งกันและกัน อิทธิพลที่เกิดจากการขีดเขียนที่ขี้ขลาด่าทอตามที่สาธารณะและการกระทบกระทั่งในการชมคอนเสิร์ตในโอกาสต่าง ๆ

ชัด แก้วมณี (2545 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการจัดบริการความปลอดภัยในโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 3 ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อความปลอดภัย จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติเหมาะสมมาก
2. ด้านสวัสดิภาพความปลอดภัยของโรงเรียน จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติเหมาะสม
3. ด้านสวัสดิศึกษา จัดอยู่ในระดับการปฏิบัติเหมาะสมปานกลาง

ธิตินา เก่งถนอมศักดิ์ (2546 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สาเหตุการทะเลาะวิวาทของนักเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร จากการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 18 – 20 ปี ร้อยละ 50.0 กำลังศึกษาอยู่ในระดับ ปวช. ร้อยละ 82.5 มีผลการเรียนระดับ 2.01 – 3.00 มากที่สุด ร้อยละ 39.5 ศึกษาในสถานศึกษาที่สังกัดภาคเอกชนทั้งหมด บิดา มารดาส่วนใหญ่มีรายได้ 5,001 – 10,000 บาท ร้อยละ 50 เมื่อพิจารณาถึงการทะเลาะวิวาทของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้จัดอยู่ในระดับรุนแรง ร้อยละ 52.83 ซึ่งมีบรรยากาศในครอบครัวและบรรยากาศในโรงเรียนระดับน้อย คือ ร้อยละ 78.5 และ 77.5 ตามลำดับ

นพวรรณ วงศ์วิชัยวัฒน์ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตในการปฏิบัติตนให้รอดพ้นจากปัญหาทางสังคม โดยใช้การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า

1. ค่าเฉลี่ยของคะแนนทักษะชีวิตในการปฏิบัติตนให้รอดพ้นจากปัญหาสังคม ทั้ง 4 ปัญหา ได้แก่ ยาเสพติด เพศ วัตถุนิยม และอินเทอร์เน็ตของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนนเจตคติในการปฏิบัติตนให้รอดพ้นจากปัญหาสังคมของนักเรียน หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอยู่ในระดับมาก

3. ค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมการปฏิบัติตนให้รอดพ้นจากปัญหาสังคมของนักเรียนทั้ง 4 ปัญหา ได้แก่ ยาเสพติด เพศ วัตถุนิยม และอินเทอร์เน็ต หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และอยู่ในระดับมาก

4. จากแบบบันทึกผลการเรียนรู้ และการนำทักษะชีวิตไปประยุกต์ใช้ของนักเรียนนั้น นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ รู้สึกสนุกสนานกับการมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้แสดงความคิดเห็น และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับทักษะชีวิต ไปใช้ในชีวิตประจำวัน เพื่อป้องกันปัญหาสังคมทั้ง 4 ปัญหา ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อตนเอง พร้อมทั้งนำความรู้ที่ได้ไปช่วยเหลือ และแนะนำผู้อื่นอีกด้วย

กรมสุขภาพจิต (2547 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การสำรวจสุขภาพจิตและการใช้สารเสพติดของวัยรุ่นในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ประเภทของสารเสพติดที่นักเรียนหรือนักศึกษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและประกาศนียบัตรวิชาชีพนิยมใช้ในช่วงตลอดชีวิตและหนึ่งเดือนที่ผ่านมาเรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ บุหรี่ ยานอนหลับ กัญชา สารระเหย ไบกระท่อม สารกระตุ้นประสาท ยาแก้ปวดประสาท ยาอีหรือยาเลิฟ ผีนและอนุพันธ์ของฝิ่น ยาเค และโคเคน เปรียบเทียบการใช้สารเสพติดในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมาระหว่างภูมิภาคต่างๆ ในประเทศไทยพบว่านักเรียน นักศึกษา ในกรุงเทพมหานครรายงานว่าใช้ยาอีหรือยาเลิฟ สารระเหย ยานอนหลับ และยาแก้ปวดประสาทสูงกว่าภูมิภาคอื่นๆ ในภาคใต้ นักเรียน นักศึกษา รายงานสูบบุหรี่ เสพกัญชา ใช้ไบกระท่อม และใช้สารกระตุ้นประสาท สูงเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดในช่วงหนึ่งเดือนที่ผ่านมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แตกต่างกันไปตามประเภทของสารเสพติด แต่พอสรุปปัจจัยเสี่ยงที่มีความสัมพันธ์กับการใช้สารเสพติดได้ดังนี้ กลุ่มอายุที่สูงขึ้น เพศชาย นักศึกษาอาชีวศึกษา (เมื่อเทียบกับนักเรียนมัธยมศึกษา) เกรดเฉลี่ยต่ำสุดที่ต่ำลง ไม่ได้อยู่กับผู้ปกครอง (เมื่อเทียบกับอยู่กับบิดาและมารดา) บิดาตกงาน กำลังหางาน (เมื่อเทียบกับอาชีพข้าราชการ พนักงานของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ)

สนธิพิศ สุขสนทรีย์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของอาจารย์ในการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กรุงเทพมหานครเขต 2 มีบทบาทในการป้องกันการสูบบุหรี่ของนักเรียนมัธยมศึกษาอยู่ในระดับ

ปานกลาง โดยอาจารย์มีบทบาทด้านการให้คำปรึกษาแนะแนวมากที่สุด รองลงมาได้แก่ บทบาทด้านการสอนด้านการมีส่วนร่วม และด้านการจัดกิจกรรม ตามลำดับ ปัจจัยส่วนบุคคลของอาจารย์ด้านอายุระดับการศึกษา และระยะเวลาในการรับราชการ มีบทบาทในการป้องกันการสูบบุหรี่ไม่แตกต่างกัน สำหรับปัจจัยด้าน เพศ สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการสูบบุหรี่ การเข้ารับการอบรมด้านยาเสพติด และความรู้เกี่ยวกับบุหรี่ ส่งผลให้บทบาทของอาจารย์ในการป้องกันการสูบบุหรี่แตกต่างกัน

เทวีญ มังคะชาติกุล (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลต่อบุคคลที่สาม สี่ลลามกอนาจารจากบนอินเทอร์เน็ต และการสนับสนุนการเซ็นเซอร์ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีแนวโน้มที่จะรับรู้ หรือตัดสินใจสี่ลลามกอนาจารบนอินเทอร์เน็ตว่า จะมีผลกระทบต่อบุคคลที่สามมากกว่าที่จะมีผลกระทบต่อตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องผลต่อบุคคลที่สาม โดยการเรียนรู้ หรือตัดสินใจกล่าวต่อบุคคลที่สามที่เป็นเด็กและเยาวชน จะสูงกว่าบุคคลที่สามที่เป็นผู้ใหญ่ ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวจะส่งผลต่อการสนับสนุนการเซ็นเซอร์สื่ออินเทอร์เน็ต โดยพบว่าขนาดความแตกต่างของการรับรู้ผลของสี่ลลามกอนาจารบนอินเทอร์เน็ต ที่มีต่อตนเองและบุคคลอื่น มีความสัมพันธ์กับการสนับสนุนการเซ็นเซอร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ ความสัมพันธ์กับปัจจัยทางด้านประชากร พบว่าเพศ อายุ และระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับขนาดของบุคคลที่สามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เช่นเดียวกับปัจจัยด้านการเปิดรับสี่ลลามกอนาจารบนอินเทอร์เน็ต โดยผลการสัมภาษณ์เชิงลึกได้คำอธิบายเพิ่มเติมโดยสรุปว่า ผลต่อบุคคลที่สามเกิดมาจากทัศนคติเชิงลบต่อสี่ลลามกอนาจาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่าย ได้สร้างความกังวลว่าเด็กและเยาวชนจะตกเป็นเหยื่อ เนื่องจากขาดวุฒิภาวะ และมักจะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ซึ่งส่งผลต่อการสนับสนุนการเซ็นเซอร์ และควรมีหน่วยงานเฉพาะ ซึ่งไม่ใช่ตำรวจให้มีหน้าที่รับผิดชอบในเรื่องนี้

วิไล กวางศิริ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การจัดตั้งกรรมการป้องกันอุบัติเหตุ การจัดให้มีการตรวจความปลอดภัย และการประกันความปลอดภัยของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับปานกลาง
2. บทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกันพบว่า ทั้งในภาพรวมรายด้านและรายข้อไม่แตกต่างกัน

3. ปัญหาและข้อเสนอแนะบทบาทผู้บริหารในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา คือ ขาดงบประมาณ มีบุคลากรไม่เพียงพอ ผู้บริหารและครูไม่ให้ความสำคัญ ขาดความรู้ความเข้าใจและทักษะในการบริหารความปลอดภัยในสถานศึกษา ขาดการสนับสนุนช่วยเหลือ จากหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีข้อเสนอแนะ คือ การจัดสรรงบประมาณและบุคลากรอย่างเพียงพอ ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ มีความรู้ความสามารถ และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง มีการกำหนดระเบียบแผนในการบริหารความปลอดภัยที่ชัดเจน มีการกำกับติดตาม การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างสม่ำเสมอ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ต้องให้การสนับสนุนช่วยเหลือ

อวาทิพย์ แว (2550 : 85) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยด้านครอบครัวและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนระดับอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลา ได้แก่ ศาสนา การเที่ยวสถานเริงรมย์ การใช้สื่อกระตุ้นอารมณ์ทางเพศและการได้รับความรู้เรื่องเพศจากเพื่อนตามลำดับ ซึ่งสามารถอธิบายอำนาจในการทำนายพฤติกรรมของนักเรียนอาชีวศึกษาในเขตเทศบาลนครยะลาได้ร้อยละ 29.3 แสดงให้เห็นว่านักเรียนอาชีวศึกษา ที่นับถือศาสนาอิสลาม มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมทางเพศที่เหมาะสม เป็นไปในทิศทางเดียวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ ที่กลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าเป็นเรื่องที่เสียหายและผิดหลักศาสนา

ศิริภาพ ไพบูลย์ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตจตุจักร ผลการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตจตุจักร พบว่า 1) ด้านการพัฒนา กลุ่มความปลอดภัยในโรงเรียนได้มอบหมายให้มีกลุ่ม / คณะทำงานเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการความปลอดภัย 2) ด้านการค้นหาปัญหา และเหตุการณ์บาดเจ็บ โรงเรียนใช้สมุดบันทึกในการค้นหาปัญหา และเหตุการณ์บาดเจ็บในโรงเรียน โดยการค้นหาปัญหาการบาดเจ็บด้วยการเฝ้าสังเกต และมีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นประจำ 2 สัปดาห์ ต่อ 1 ครั้ง 3) ด้านมุ่งสร้างความปลอดภัย 6 ด้าน โรงเรียนมีการดำเนินการสร้างความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในบริเวณบันไดขึ้น - ลงอาคาร ส่วนด้านระบบคุ้มครองเด็กโรงเรียนมีการประสานกับผู้นำชุมชนเป็นแนวร่วมในการสอดส่องดูแลด้านการเดินทางไปกลับโรงเรียนมีการจัดระบบการรักษาความปลอดภัยในการเดินทางและกำหนดความรับผิดชอบ ด้านกิจกรรมการเรียนได้จัดให้มีครูเจ้าหน้าที่ควบคุมดูแลการใช้ห้องปฏิบัติการห้องทดลอง ด้านหลักสูตรความปลอดภัย

ในโรงเรียนได้ดำเนินการสร้างหลักสูตรการปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ และด้านแผนฉุกเฉิน โรงเรียนมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลในห้องพยาบาล 4) ด้านมิโนโยบาย แผน และกิจกรรมความปลอดภัยโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย และแผนความปลอดภัย การใช้อาคารเรียน และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ สำหรับความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่ามีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ธีรวัฒน์ สมเพาะ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาเกี่ยวกับ สภาพการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา สังกัดเทศบาลจังหวัดสมุทรปราการ พบว่า 1) ด้านการพัฒนา กลุ่มความปลอดภัยในสถานศึกษา ได้มอบหมายให้หัวหน้างานอาคารสถานที่เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการความปลอดภัย 2) ด้านการค้นหาค้นหาปัญหาและเหตุการณ์บาดเจ็บ สถานศึกษาใช้สมุดบันทึกในการค้นหาค้นหาปัญหา และเหตุการณ์บาดเจ็บในสถานศึกษา โดยมีการค้นหาค้นหาการบาดเจ็บด้วยการเฝ้าสังเกต และมีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในสถานศึกษาเป็นประจำเดือนละครั้ง 3) ด้านมุ่งสร้างความปลอดภัย 6 ด้าน สถานศึกษามีการดำเนินการสร้างความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน การสร้างความปลอดภัยด้านระบบคุ้มครองเด็ก สถานศึกษามีการประสานงานร่วมกับผู้นำชุมชนเป็นแนวร่วมในการสอดส่องดูแล มีการจัดการเรียนการสอนความปลอดภัยโดยบูรณาการเข้ากับการสอนปกติและมีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยในสถานศึกษา โดยมีการจัดทำหลักสูตรการปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือ สถานศึกษาได้กำหนดแผนฉุกเฉินด้านความปลอดภัยโดยส่วนใหญ่มีแผนระบบส่งต่อนักเรียนไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้เคียง 4) ด้านมิโนโยบาย แผน และกิจกรรมความปลอดภัยในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง สถานศึกษามีการกำหนดนโยบาย และแผนความปลอดภัย การใช้อาคารเรียน และห้องปฏิบัติการต่าง ๆ สำหรับความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในสถานศึกษา พบว่ามีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

สกานต์ ลอมศรี (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การรักษาความปลอดภัยของนักเรียน ในโรงเรียนพัฒนวิทย์ศึกษา อำเภอสนป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เห็นว่า บริเวณโรงเรียนมีรั้วรอบขอบชิดมีป้ายโรงเรียนชัดเจน มีครูเวรประจำทุกจุด ระหว่างโรงเรียนเข้าและในช่วงเวลาหลังเลิกเรียน สำหรับสิ่งที่ผู้ปกครองเห็นว่าโรงเรียนไม่มีคือ โรงเรียนไม่มีเศษวัสดุก่อสร้าง ขยะ สิ่งกีดขวางและวัสดุที่อาจก่อให้เกิดอันตรายกับนักเรียน ไม่มีการล้วงละเมิดนักเรียนทั้งทางร่างกายและจิตใจ และไม่มีการนำสื่อลามกอนาจารเข้ามาเผยแพร่ในโรงเรียน ในเรื่องที่คุณผู้ปกครองไม่แน่ใจ คือ มีผู้ดูแลห้องพยาบาลตลอดเวลา

มีหน่วยงานที่ตรวจสอบการอุปโภค บริโภคของนักเรียน และบ่อเกรอะ บ่อซึม และบ่อดักไขมัน อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

สฤณี พานคำ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการความปลอดภัย ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการจัดการ ความปลอดภัยในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน ผลการศึกษาพบว่า

- 1) ด้านการพัฒนากลุ่มความปลอดภัยในโรงเรียนได้มอบหมายให้หัวหน้างานกิจการนักเรียนเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการความปลอดภัย
- 2) ด้านการค้นหาปัญหาและเหตุการณ์บาดเจ็บ โรงเรียนใช้สมุดบันทึกในการค้นหาปัญหา และเหตุการณ์บาดเจ็บโดยมีการค้นหาปัญหาการบาดเจ็บด้วยการเฝ้าสังเกต และมีการดำเนินการสำรวจสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนเป็นประจำ 2 สัปดาห์ต่อครั้ง
- 3) ด้านมุ่งสร้างความปลอดภัย 6 ด้าน โรงเรียนดำเนินการสร้างความปลอดภัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในห้องเรียน ส่วนด้านระบบคุ้มครองเด็กโรงเรียนมีการประสานงานร่วมกับท้องถิ่นและผู้ปกครองในการสอดส่องดูแล ด้านการเดินทางไป – กลับ มีครู หัวหน้านักเรียน ดำรวจจราจรดูแลขณะใช้เส้นทาง กิจกรรมการเรียนมีครูคอยควบคุมดูแล และมีการสร้างหลักสูตรความปลอดภัยในโรงเรียน โดยมีการจัดหลักสูตรการปฐมพยาบาล และการช่วยเหลือและด้านแผนฉุกเฉินมีการเตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลให้พร้อม และส่งต่อนักเรียนไปยังโรงพยาบาลที่ใกล้เคียง
- 4) ด้านมีนโยบาย แผน และกิจกรรมความปลอดภัยในโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนมีการกำหนดนโยบาย และแผนความปลอดภัยกิจกรรมการเรียนนอกสถานที่ สำหรับความคิดเห็นต่อการดำเนินการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียน พบว่ามีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

การิมะห์ และหิม (2552 : 57) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่พยากรณ์พฤติกรรมการรังแกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลจังหวัดปัตตานี พบว่า การเห็นพ่อแม่แสดงพฤติกรรมรุนแรงก็ส่งผลต่อพฤติกรรมการรังแกของนักเรียนด้วยเช่นกัน ดังนั้นพ่อแม่ผู้ปกครอง ต้องให้ความสำคัญ มีความอดทนอดกลั้น มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และต้องหลีกเลี่ยงการทะเลาะตบตีกัน ถ้าทะเลาะกันก็ไม่ควรให้เด็กได้เห็นหรือรับรู้ นอกจากนี้บุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมมือช่วยเหลือพ่อแม่ ผู้ปกครองที่มีการทะเลาะตบตีเป็นประจำให้ได้รับการฝึกอบรม ชักเยาะจิตใจ ฟันฟูสภาพจิตใจ ฝึกสมาธิ และอื่นๆ เพื่อให้ลดละเลิกการทะเลาะตบตีและร่วมกันสร้างครอบครัวที่มีแต่ความสงบสุข รักใคร่ และสามัคคีกัน ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งในการป้องกันปัญหาพฤติกรรมรังแกในโรงเรียนได้เช่นกัน

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าการจัดมาตรการให้ความปลอดภัยแก่นักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามแนวทางปฏิบัติและมาตรการรักษาความปลอดภัยของสถานศึกษาใน 6 ด้าน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

นั้นมี ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านการป้องกันและแก้ไขอุบัติเหตุ ด้านปัญหาด้าน
สุขภาพอนามัยของนักเรียน ด้านปัญหาด้านสัตว์มีพิษ ด้านผลกระทบจากการสู้รบและความไม่
สงบ ได้ดำเนินการจัดการความปลอดภัยในโรงเรียนใน พบว่ามีความคิดเห็นด้วยอยู่ในระดับมาก
ด้านส่วนปัญหาทางด้านสังคม ยังมีปัญหามากเพราะว่าปัญหาด้านนี้ต้องอาศัยบุคคลและหน่วยงาน
ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขต่อไป

Prince of Songkla University
Pattani Campus